Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 137. — ŠTEV. 137. NEW YORK, FRIDAY, JUNE 12, 1925. — PETEK, 12. JUNIJA 1925. VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

PROTEST KITAJ. VZGOJITELJEV

Profesorji na narodnem vseučilišču v Pekingu so objavili poročilo glede položaja v Šanghaju ter pravijo, da so Angleži odgovorni za sedanje razpoloženje. — Na neoborožene dijake, ki so protestirali, so streljali kot na zajce. — Inozemci so zapustili nevarno ozemlje. — Nadaljevanje bojev v Kantonu.

PEKING, Kitajska, 11. junija. — Tragedija, ki se je završila v mednarodni naselbini v Šanghaju, je napolnila kitajski narod z grozo in ogorčenjem.

— V spoznanju, da bi napačne razlage ne le povečale krivico, storjeno mrtvim in živim, temveč tudi povzročile nadaljne konflikte med Kitajci in inozemci, smatramo za svojo dolžnost navesti dejstva. Oni, ki mislijo z nami vred, da sta mednarodna harmonija in pravica zaželjivi stvari, bodo brez dvoma posvetili zadevi primerno pozornost.

— Dejstva so popolnoma jasna. Stavke kitajskih delavcev, zahtevajočih povišanje plač, so se vršile že precej časa v japonskih bombažnih predilnicah v Tsingtao in Šanghaju, in enega stavkarja so Japonci ustrelili brez vsakega upravičenega vzroka. Proti temu brutalnemu činu so vprizorili dne 30. maja nekateri kitajski dijaki protestno manifestacijo po ulicah Šanghaja. Oboroženi so bili le s pamfleti in letaki.

— Policija mednarodne naselbine, ki je praktično pod kontrolo angleških uradnikov in angleškega konzula, je smatrala za primerno ne le prepovedati demonstracijo, temveč tudi aretirati večje število dijakov, ki so se udeležili demonstracije. Nato so odšli ostali dijaki pred policijsko postajo ter zahtevali oproščenje aretiranih.

— Policija jim je ukazala, naj se razidejo. Ker niso hoteli tega storiti, je odredil angleški policijski inšpektor: — Streljajte! — Šest fantov je bilo na mestu ubitih in nad štirideset resno ranjenih. Streljanje s strojnicami in puškami je trajalo celih šest dni.

— Natančno število žrtev ni še ugotovljeno, a večina poročil kaže, da je bilo ubitih najmanj sedemdeset ljudi in kakih tristo ranjenih. To so sami Kitajci. Niti en Anglež ali kak drugi ni v seznamu poškodovanih.

— Ali bi mogel kak pravično misleč človek smatrati te fante in deklice za izgrednike ter nastopiti proti njim s kroglami? Ali je mogoče razlagati njih manifestacijo kot 'proti-tujsko' ali 'boljševiško', kot so skušale storiti to nekatere inozemske časnikarske agenture? Ali niso bila dejanja oblasti zamišljeno izvršena? Zakaj nista dala angleški in japonski poslanik v Pekingu povelja, naj se takoj preneha s streljanjem, če res nista odobravala tega nastopa?

— To so vprašanja, katera hočemo le predložiti, ne pa odgovoriti nanje.

— Narodi Evrope in Amerike smatrajo morda za neverjetno, da bi mogli uradniki civiliziranih vlad kedaj izvršiti ali trpeti taka peklenska dejstva, a pojasnilo lahko najdemo, če spoznamo, da so imeli inozemci na Kitajskem že davno privilegije s pomočjo krivičnih pogodb in da so vsled tega izgubili smisel za moralno in postavno odgovornost ki jo še vedno imajo njihovi rojaki v domačih deželah.

— Sedaj pa prevladuje trpko čustvovanje med vsemi razredi kitajskega naroda. Stavke v angleških in japonskih tvornicah in bojkotiranje angleškega in japonskega blaga se širijo po deželi. Poslanci in konzuli Japonske in Anglije skušajo še vedno ter bodo tudi nadalje skušali vzdržati svoj ugled s pomočjo pušk in kanonskih čolnov, a treba je vprašati, če jim bodo njih rojaki v domačih deželah dovolili nadaljevati take okrutnosti. Ali ne zahteva skupna vest človeštva, da se krivce kaznuje in krivico popravi?

— **Profesorji narodnega vseučilišča v Pekingu.**

VODA V FJORDU SE IZPREMINJA

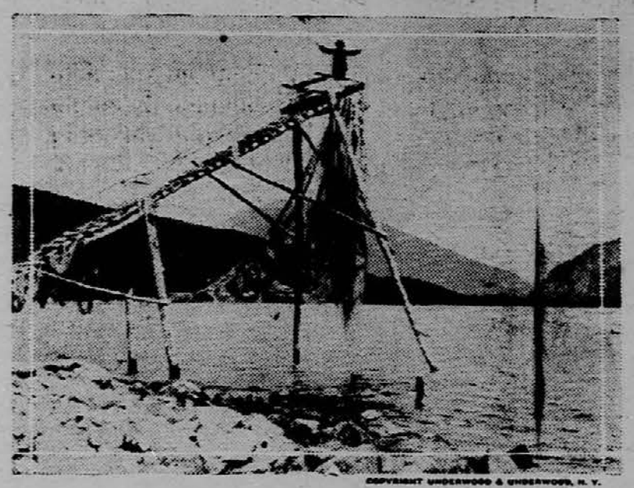

Voda v norveškem zalivu Sognerf jord se je začela nenadoma izpreminjati. Postaja mlečno bela in vse ribe so izginile iz nje. Znanstveniki se jako zanimajo za ta čuden pojav.

Min. predsednik Painleve v Maroku

Francoski ministr. predsednik je dospel z aeroplanom v Maroko. — Posvetoval se je v Rabatu z maršalom Lyautey-em, ko so vstaši zavzeli nadaljne francoske postojanke.

RABAT, Maroko, 11. junija. — Po enodnevnom poletu je dospel francoski ministrski predsednik Painleve v Rabat malo pred šesto uro popoldne. V zrak se je dvignil v Toulouse ob šestih zjutraj ter se je ustavil v Barceloni, Alicante, Malagi in Tangerju.

Maršal Lyautey, francoski vrhovni poveljnik v Maroku, in veliki vezir Mohamed Mokri, zastopnik maroškega sultana, sta sprejela Painleveja na izkrcališču.

Maršal in ministrski predsednik sta se zvečer posvetovala glede splošnega položaja v francoskem protektoratu in prav posebno glede rifske invazije.

FEZ, Francoski Maroko, 11. junija. — Vstaški vrhovni poveljnik Abdel Krim hoče najbrž prirediti francoskemu ministrskemu predsedniku Painleve-ju primeren sprejem ob priliki njegovega prihoda v bojno ozemlje v Maroku. V oficijelnem sporočilu, ki je bilo izdano včeraj zvečer, se glasi, da naskakuje Abdel Krim sedaj Francoze na fronti, ki je dolga šestdeset milj.

Dočim se glasi v oficijelnem komunikeju, da so bili vsi naskoki odbiti, se vendar priznava, "da se je opustilo več majhnih postojank". Med temi postojankami sta dve močni hiši severno od Bibane.

MADRID, Španska, 11. junija. Vojaški direktorat je objavil včeraj zvečer, da se bo general Primo de Rivera, načelnik direktorata, posvetoval s Paulom Painlevejem.

Francoska misija, ki se bo pogajala s Špansko na konferenci, koje pričetek je določen na prihodnji ponedeljek glede dogovora, tikajočega se skupne akcije med Francijo in Špansko v Maroku, bo obstajala iz Louis Malvyja, nekdanjega ministra za notranje zadeve, in drugih. Malvy pa še ne bo mogel udeležiti otvorilne seje. Španski delegaciji bo načeloval general Jordan, načelnik maroškega urada, prideljenega direktoratu.

Pijani šoferji

ALBANY, N. Y., 11. junija. — Dve tretini avtomobilstov sta izgubili svoje licence radi pijanosti.

Obravnava proti Dorothy Perkins

Nihče ni baje videl, ko je Dorothy Perkins oddala strel na svojega ljubega. — Dve priči pa sta jo slišali reči, da je ustrelila Templetona.

Harry Brown iz Jersey City, je izjavil včeraj, da je vzkliknil Templeton po streljanju:

— Dobila me je! Dobila me je!

Pozneje je prisegel Brown, da mu je Dorothy Perkins po streljanju priznala svoje dejanje, da pa je rekla, da ga ni nameravala umoriti.

Pred Brownom je izpovedal Joe Harssel, nadaljni prijatelj Templetona, da se je vrgla Dorothy po izvršenem dejanju preko mrtvega trupla ter kričala:

— Umorila sem ga! Nisem hotela tega. Ljubila sem ga!

Zagotovila Harssela in Browna, da jima je Dorothy povedala, da je ustrelila Templetona, sta edina člena v verigi, s katerima je mogla spraviti država obtoženo v direktni stik s streljanjem. V križnem zaslišanju, katerega je vodil zagovornik obtožene, sta morala oba priznati, da nista videla, kako je Dorothy oddala strele. Nobena priča ni dosedaj izpovedala, da je videla onega večera pri nji revolver in Harssel je le izjavil, da je imela štiri dni poprej revolver v svoji ročni torbici.

Tokom nadaljnih zaslišanj se je izkazalo, da skušata Brown in Harssel osvetiti svojega mrtvega prijatelja. Že vsaj zagovornik obtožene je skušal prikazati celo zadevo na ta način.

Sodnik ni včeraj pustil v dvorano nikakih žensk. Danes je storil isto, ker hoče izključiti senzacije željni ženski svet.

Velik polom pri Stinnesovih

BERLIN, Nemčija, 10. junija. Iz zanesljivega vira je izvedelo, da je bil spor med obema bratoma Stinnes dosti resnejši kot se je domievtlo. Edmond je mislil, da postopa brat ž njim tako slabo, da je prodal v svoji jezi na borzi veliko množino Stinnesovih akcij. Malo je manjkalo, da ni nastala prava panika, ker ni nikdo vedel, odkod so prišle akcije. Ko je Hugo Stinnes izvedel za to prodajo, je prišlo med njim in bratom do velikanskega kravala in končno je morala posredovati celo mati obeh. Hugo je nato naprosil skupino bankirjev za večje posojilo in ker se ni bankirjem nič kaj mudilo, je izjavil, da lahko dobi toliko denarja kot hoče od Sinclairja. Bankirji so nato popustili, ker so se bali za svoje interese.

V zadnjem hipu so ga rešili

Zdravnik je v zadnjem trenutku rešil raziskovalca na majhnem otoku. — Plaval je pol ure do majhnega ognja, ob katerem je umiral mornarski poročnik. — Ponesrečeni je bil tri dni v džungli.

SAN DIEGO, Cal., 11. junija. — Lahen dim, dvigajoč se v zrak, zadnji dih ugašajočega ognja, je rešil mornariškega poročnika Nella Musserja smrti na tropičnem otoku.

Njegovi tovariši ameriške in mehiške znanstvene komisije so ga našli nezavestnega, po dva in sedemdesetih urah brez hrane in pijače. Iskanje je trajalo štiri dni po džunglah San Magdalena otoka.

Ponesrečenega je našel dr. G. Dallas Hana, ki je skočil iz preiskovalnega čolna ter se boril pol ure proti močnim valovom, da dospe na breg ter preišče izvor dima, ki se je dvignal v zrak. Mornariški častnik je izgledal mrtev, a kljub temu so potegnili tenko vrv na breg, zavlekli nezavestnega preko čeri ter odnesli v taborišče baš v pravem času.

Poročnik Musser je nekega jutra zapustil glavno taborišče na otoku ter odšel v gričevje. Imel je s seboj živil in vode za en dan. Izgubil se je v gosti tropični džungli otoka, ki je dolg dvanajst milj. Naslednjega jutra so odšli reševalni oddelki pod vodstvom petih vodnikov iz mehiške kaznilne kolonije na Socorro otoku. Dr. Hanna je bil v družbi dveh kaznjencev, ko je našel poročnika Musserja.

Musser je danes zopet v San Diego ter upajo, da bo popolnoma okreval. Pridružil se je ekspediciji le iz radovednosti.

Ekespedicija, ki je odpotovala pred dvema mesecema, je preiskala otoke ob Nižji Californiji ter proti jugu ležečo mehiško obal. Načeloval ji je dr. Hanna, kurator californijske akademije znanosti.

Dr. Hanna je rekel, da je glavno razkritje neki sadež na Tres Marias skupini, posebno na Scorro. Ta sadež je obsega in velikosti californijske olive, a neizmerno bolj slasten.

Tres Marias skupina otokov je gosto obrasla z mahagony lesom ter lignum vitae.

Ekspedicija je prinesla s seboj na tisoče kosov okamenelih kač, ptic, rib, sesalcev, žuželk in rastlin za californijsko akademijo znanosti narodni muzej v Washingtonu in narodni muzej v mehiškem glavnem mestu.

Painleve osebno v Maroku.

PARIZ, Francija, 9. junija. — Ministrski predsednik Painleve je obvestil danes ministrstvo, da bo takoj odpotoval v Maroko. Odpeljal se bo danes zvečer v aeroplanu, v spremstvu državnega podtajnika za avijatiko, Laurenta.

Slovenski iznajditelj

Znani slovenski rojak Mr. Pajer v Brooklynu, je iznašel aparat, s pomočjo katerega je mogoče vdihavati razne zdravilne pline. Iznajdbo je dal patentirati in kot kaže, se mu bo dobro obnesla.

Rojaku čestitamo!

BALDWIN IN VARNOSTNI PAKT

Angleški ministrski predsednik je rekel, da je nemška država zavarovana. — V poslanski zbornici je izjavil, da bosta obe porenski sili na stališču enakosti. — Lloyd George je proti dogovoru. Delavska stranka se bo združila z liberalci v opoziciji.

Poroča John Balderston.

LONDON, Anglija, 11. junija. — Ministrski predsednik Baldwin je podal včeraj v poslanski zbornici prvo oficijelno ugotovilo glede narave angleško - francoskega dogovora, doseženega v Ženevi.

Ni se hotel lotiti podrobnosti, dokler se ne vrne iz Ženeve minister za zunanje zadeve, Austen Chamberlain, čeprav je zavrnil napol oficijelna francoska ugotovila, da se je Anglija obvezala postati zaveznica Francije proti Nemčiji. Opisal je namreč predlagani dogovor kot dogovor "med zavezniškimi silami, interesiranimi na Porenski in Nemčiji, in sicer na stališču enakosti.

Baldwin je tudi izjavil, da je nameravana uravnava strogo liberalnega značaja, ne pa enostranska, kot bi se mogoče sklepalo iz gotovih poročil, ki so bila objavljena.

— Na temelju poizvedb v poslanski zbornici lahko ugotovim, da bo skoro vsa liberalna stranka obenem s solidno delavsko skupino nasprotovala dogovoru z izjavo, da je njegov namen preje zanetiti vojno kot pa pospešiti mir.

Organ delavske stranke "Daily Herald", je objavil na prvi strani karton, ki kaže zunanjega ministra Chamberlaina in Brianda, kako sklepata "vojni dogovor". Karton kaže tanke, aeroplane, topove, strupene pline in bombe. Vrh kartona je slika majhnega otroka z napisom: "Kaj bodo rekle matere?"

— David Lloyd George me je informiral včeraj zvečer, da odločno nasprotuje dogovoru. Po njegovem mnenju sega daleč preko obveznosti, katere bi smela sprejeti Anglija. Rekel je, da dominiji ne bodo sprejeli dogovora in da bi ga moral zavreči tudi parlament. Jasno pa je, da ga bo konservativna večina v poslanski zbornici lahko odobrila.

ŽENEVA, Švica, 11. junija. — Debata glede evropskega varnostnega dogovora je dobila včeraj senzacijonalno obliko, ko je Austen Chamberlain ostro napadel zmotna ugotovila glede predlagane zavezniške poslanice, naslovljene na Nemčijo. —

Vse kaže, da sta se Chamberlain in Briand dogovorila, da ne bosta objavila vsebine poslanice, dokler ne bo izročena Nemčiji. Kljub temu pa so se pojavili v listih nekaterih dežel izvlečki vsebine, ki so enostranski in zmotljivi.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $18.10 2000 Din. — $36.00 5000 Din. — $89.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... $ 9.20 500 lir $22.00
300 lir ..... $13.50 1000 lir $43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 900 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se velikrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠEK $1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4287.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, *president* **Louis Benedik,** *treasurer*

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta	$3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta	$1.50	*Za inozemstvo za celo leto*	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

V ZNAMENJU REAKCIJE

Senzacijonalni nagovor Melvin Johnsona, odvetnika iz Bostona, pred inteligentnim zastopstvom kot je New Jersey Bar Associatioin, je eden najbolj mučnih izrodkov zadnjega vročinskega vala.

Johnson je prišel do prepričanja, da bomo kmalu postali žrtve sovjetov.

Celih $25,000 se porabi na mesec, da se nas odvadi demokracije ter nas pridobi za sovjetske principije. Denar se je baje tako uspešno porabilo za propagando, da je dobil komunizem nebroj novih privržencev. To je zlokobna, pretkana vrsta propagande, ki se nam približuje z različnih in nepričakovanih strani.

To ni nikako ugibanje, — nikakor ne. Stvar je "dokumentarno dokazana" in Mr. Johnson ve to dobro. Obstaja načrt za strmoglavljenje vlade s silo in to je znano Mr. Johnsonu, čeprav lahko domnevamo, da ne ve vlada ničesar o tem.

Seveda ni še jasno, če je to take vrste "dokumentarični dokaz" kot je bil potvorjen v namenu, da se strmoglavi ministrstvo MacDonalda, ali se opraviči nesramno klanje na Bolgarskem, kojega cilj je bil v resnici uničiti pravice devetdesetih odstotkov ljudi, ki nimajo ničesar skupnega s komunizmom.

Sprejeti moramo izjavo Mr. Johnsona ter se zadovoljiti ž njo. Čitajte njegov govor ter se tresite! Razmišljajte o njegovem svarilu ter dvignite velikanski krik proti vsakemu državljanu, ki si drzne braniti ustavno pravico prostega govora, prostost časopisja in pravico miroljubnega zborovanja!

V imenu ustave moramo označiti kot rdečkarja vsakega, ki si drzne protestirati proti teptanju ustavnih pravic samih!

Obsoditi ga moramo kot komunista, ki skuša nasilnim potom strmoglaviti vlado, vsakega moškega in vsako žensko, ki noče postopati kot z lažjo s slovesno obljubo, dano v vojnih dneh in ki skuša najti druge metode kot klanje za uravnavo sporov med narodi.

To je velika zadača. Ni dovolj vojakov in dovolj jetnišnic, da bi pripravile k molku zagovornike prostega govora ali ustrohovale prijatelje miru, ki zaničujejo duha militarizma v vseh njegovih oblikah in pojavih.

Johnsonov govor postane jasen, če se spomnimo napada na American Civil Liberties Union radi visoke domoljubne službe te organizacije, katero je izvršila, ko je izzvala potom sodišč pravico katerekoli oblasti in kjerkoli, da uniči in podre v prah ustavno pravico prostega govora in prostega zborovanja.

Za to propagando proti osnovnim ameriškim principijem, na katerih sloni vsa preteklost in bodočnost te dežele, tiči več ljubežni do proti-ameriških pricipijev in praktik Mussolinijevih črnosrajčnikov ali banditov kot pa strahu pred ruskimi komunisti in rdečkarji. Niti polovico toliko nevarnosti ne tiči v komunističnih govornikih in agitatorjih na vogalih kot pa v uglednih, visokostoječih sovražnikih demokracije, ki govore o prednostih Mussolinijeve avtokracije za Ameriko.

Značilno je, da nas večina "patriotov", ki vidi "rdeče" v vsaki liberalni, progresivni ali demokratični ideji nikdar ne svari pred črno reakcijo sovražnikov prostosti in demokracije v Italiji.

Ti "patrioti" so zaljubljeni v Mussolinija, ki pravi, da je prostost stara copernica, demokracija prokletstvo, prosti govor pretnja in ustava dolgočasna in nečvredna naprava.

Velika masa ameriškega naroda ne obstaja in puhloglavcev in cepcev in lahko smo prepričani, da ne bodo te mase ganili blagoslovi ruskega komunizma. Ta masa pa tudi nima namena rešiti ustavo pred komunizmom v namenu, da jo izroči rušilnim oddelkom ameriških fašistov.

Boj za ohranitev jamstev, ki jih daje ustava proti sedanjemu duhu avtokracije se bo vršil neizprosno naprej, dokler bodo Amerikanci zaslužili svojo prostost.

Protest, proti militarizaciji Amerike se bo vršil naprej, dokler bo stala Amerika, Amerika njenih ustanoviteljev.

Dopisi.

E. Norwalk, Conn.

Prireditev tamburaškega društva "Sloboda" v Stamford-u, katero sem pred nekaj časom mimogrede napovedal, je vspela prav dobro. Dasi je bila ta prireditev prva, je lahko društvo nanjo ponosno, oni pa, ki so se je udeležili, upam, so se vrnili domov zadovoljni.

Čeprav je bilo število Slovencev na prireditvi precejšnje, bi jih gotovo še več prišlo, da jih ni vzelo preplašilo. Onim, ki so se ustrašili dežja, je lahko žal, zlasti ako se zanimajo za domačo godbo.

O godbi sami ne bom rekel drugega kot da je bila izvrstna. Ko so nam pustili tamburaši nekoliko časa, da si noge odahnemo ter malo zalijemo ter med tem časom udarjali koncertne komade, jih je pohvalil prijatelj Joža iz Greenwich-a prav po domače: Igrajo pa imenitno ter pripomnil: Well, kdo bo pa dobro igral ne tamburico, če Hrvat ne bo.

Kot rečeno, je bila to prva prireditev. Kot pa čujem, se pripravlja društvo "Sloboda" na novo prireditev in sicer na prostem. Poleg izvrstne godbe bodo preskrbeli za takrat tudi pristnega janca ter vse potrebno, da se ga zalije. Kedaj bo to, za enkrat še ne vem, kakorhitro pa izvem, bom poročal. Za sedaj sem pa zadovoljen, ako je pripravila ta napoved kakega rojaka do skomin.

P.

Sacramento, Cal.

"They also serve who only stand and wait". — Milton.

Eden največjih pesnikov na svetu je spesnil pesem o svoji slepoti ter pesem končal z zgoraj navedenim verzom.

Kaj je težje za dušo in telo, kaj je težje za vse človeško čustvovanje kot "samo stati in čakati" — stati danzadnem, v dežju in mrazu ter prositi vbogaime mimoidoče. Nesrečen slepec sedi v kotu, ko se približa večer, toži nad svojo lastno nesrečo ter prihaja neprestano do zaključka, da ni zanj nobene bodočnosti. Slepec nima nikdar občutka zadovoljstva, da je prav opravil svoje delo na polju, v trgovini, v uradu, v življenju nima nobenega cilja. Življenje ga nosi seboj, kot nosi reka seboj brezčutno bruno. Bože, kako strašna usoda! Le načrti, ki jih delate za jutrišnji dan, zadajajo vašemu življenju pomen. Ker upamo, da bo vedno boljše in bolje, zamoremo vztrajati, pa naj se še tolikokrat opotečemo.

John Milton, ki je napisal mojstrsko delo "Izgubljeni Paradiž" ter je bil slep je živel pred več kot dvesto leti. Tedaj niso še imeli šol za slepce. Prepuščeni so bili strašni usodi. Tavali so v večni temi brez pomoči, dokler ni pokril grob njih in njihove revščine. Toda po bolj civiliziranih deželah so sedaj šole za slepce, kjer jih uče čitati potom tipa, plesti košare, delati metle in druge koristne predmete. Bolj sposobne uče pisati na pisalne stroje ter jim s tem omogočajo delo v pisarnah. Nekatere uče godbe, kajti slepci imajo izredno dober posluh. Nekateri slepci so postali izborni uglaševalci klavirjev ter so sedaj neodvisni.

"Neodvisni"! Kako dosti pomeni ta besedica tistim, ki so živeli v takem ali takem suženjstvu! Niso več odvisni od milodarov, ni jim več treba prositi. Z vztrajnostjo in trdno voljo se jim je posrečilo, da si sami služijo svoj vsakdanji kruh.

Če bodo ameriški Slovenci s sodelovanjem "Glasbene Matice" in mestne občine ljubljanske zgradili slepcem v Sloveniji dom, jim bodo podelili največjo dobroto, kar jih more podeliti človek — dali jim bodo priliko, da postanejo neodvisni. V tem Domu ne bodo samo pod streho in preskrbljeni s hrano, ampak bodo imeli tudi šolo, kjer se bodo učili za življenje. V tem Domu bodo že vsaj deloma premagali strašno oviro, ki se jim stavi na pot. Če daste beraču penny, nikel, kvoder ali dolar, mu s tem daste poguma, da nadaljuje z beraštvom. To je seveda samo začasna pomoč. Če mu pa tako pomagate, da bo mogel pomagati samemu sebi, če mu preskrbite delo in zaslužek, je to trajna pomoč in največje dobro delo.

Pred več kot petimi leti so ameriški Slovenci napravili temelj Domu slepih, s tem, da so darovali od prve pošiljatve zabojev dva tisoč dolarjev. To je bil dober začetek. Pred par meseci je Glasbena Matica pozvala vse ameriške Slovence, naj se zavzamejo za to dobro stvar. Slovensko Samostojno Podporno Društvo v Greater New Yorku je priredilo zabavo, ki je prinesla nad $800. Najprej je bil položen temelj, pozneje pa vogelni kamen. Slovenska pevska društva "Domovina" iz New Yorka, "Bled" iz Park Hilla in "Naprej" iz Milwaukee so tudi prispevala z znatnimi darovi, ki bodo objavljeni pozneje. Poročano je bilo tudi, da je en sam nabiralec, Mr. Joseph Zelenc iz Greenwich, Conn., poslal za ta sklad $54.25. Iz ostalih naselbin prihajajo poročila polagoma, toda uverjen sem da ne bo manjkalo nikogar v seznamu darovalcev, ko bo objavljena skupna svota.

Walter Predovich.

Po nedolžnem v zaporu.

Pri zadnjih aretacijah je bil med drugimi odveden v celjske zapore tudi 17-letni Ivan Jesih, rudar po poklicu, ker je bil pomotoma osumljen hudodelstva po čl. 1. zakona o zaščiti države. Po 14-dnevnem zaporu je bil končno izpuščen kot popolnoma nedolžen.

Odgovorni faktorji, ki so zakrivili pomoto, naj bodo v bodoče bolj pazljivi, ker ne gre, da bi se zamenjavalo ljudi. Peter Jesih, eden glavnih komunističnih omladincev, ta je bil namreč mišljen, se mudi sedaj že leto dni na Francoskem.

Peter Žgaga

Slovenski župnik v Pittsburghu, Joseph Skur je opremil svoje finančno poročilo za lansko leto s zanimivim dodatkom.

Ta dodatek je pravzaprav klofuta, kakoršne Koverta že zdavnaj ni dobil.

Slovenski duhovnik je povedal čikaškemu zdražbarju, kar mu gre. Škoda, da je marsikaj hote ali nehote izpustil.

Koverta je članek ponatisnil z nesramnim pristavkom, da ga ponatiskuje z vsem napakami. V mislih ima slovnične napake.

Rev. Škur je beneški Slovenec in ni kot šolar nikdar videl nobene slovenske šole znotraj.

Ostal pa je do danes zvest svojemu slovenskemu jeziku, kakoršnega ga je učila mati in kakoršnega se je priučil s svojo lastno pridnostjo.

Za to mu gre vsa čast in ves kredit. Nihče mu ne sme zameriti, če ne piše čiste slovenščine. Saj je piše le malokdo v Ameriki, in mimogrede naj omenim, da med te maloštevilne Koverta ne spada.

Pripomnim le, da sem silno radoveden, kako bi izgledalo poročilo največje luči ameriškega slovenskega takozvanega katoličanstva, gospoda Toneta Grdine, če bi bilo to poročilo dobesedno in z vsemi napakami objavljeno.

*

V ljubljanskem časopisu čitam naslednji mali oglas:

Časnikar prosi 2000 dinarjev posojila proti mesečnem vračanju.

Vse odgovore, kar jih bo dobil bi lahko v pol sekunde prečital.

*

V New Yorku živi vseučiliški profesor, ki ima ženo in devet otrok. Na vseučilišču poučuje modroslovje.

Možak more biti res velik modrijan, če more živeti v New Yorku kot profesor z ženo in devetimi otroki.

*

Francozi so jako narahločuten narod.

Tako so naprimer pred kratkim francoski vinogradniki protestirali proti ameriški prohibiciji, ker zastran nje ne morejo več uvažati vina v Ameriko.

Francoski vinogradniki naj se le potolažijo. Tudi mi nismo z ameriško prohibicijo popolnoma zadovoljni.

*

Čikaški Koverta je jezen.

Pa ni jezen zato, ker mu vsi pravijo Koverta, pač je pa jezen zato, ker mu nihče polne koverte ne da.

*

Bog se usmili tistih ljudi, ki niso niti bogati niti revni! Njim se najslabše godi.

Reveži in bogatini so pa dosti na boljšem. Reveži smejo beračiti, bogatini pa krasti.

*

Odkar so ženske začele hoditi k brivcem, se je vse podražilo.

Za vse, s čemur te brivec namaže, moraš posebej šteti denar. Le za žajfo, ki ti jo pusti za ušesi, ti ni treba plačati.

*

Najlepša stvar na svetu je lepa ženska, ki ima dosti denarja.

*

Ameriški industrijalci so iznajdljivi ljudje.

Zadnji čas je začela pletilna industrija pešati, kajti ženska krila postajajo krajša in krajša. Iz ene prejšnje kiklje je mogoče sedaj skoro tri napraviti.

Industrijalci si znajo pomagati. Ustvarili so novo modo za moške. Sedaj so v modi tako široke moške hlače, da je v njih za tri prejšnje hlače blaga.

*

Znani Smola piše v Edinosti pod zaglavjem "Tvoj nedeljski tovariš".

Če kdo potrebuje nedeljskega tovariša, ga potrebuje Rev. Smola. Pa takega, ki bo imel dosti denarja, ki bo vedel za vse prostore, kjer se kaj dobrega toči, in ki bo zmožen še v pondeljek zjutraj ob petih za mizo sedeti.

Novice iz Slovenije.

Smrtna kosa.

V Kamniku je umrl v visoki starosti 83 let Martin Novak, nadpoštar v pokoju, tast veterinarskega nadzornika Jos. Sadnikarja in Jakoba Božiča, sodnika v Celju.

— V Ljubljani je umrl Matija Kajfež, brzojavni mojster v pokoju.

Velik požar na Pragerskem.

22. maja okrog tričetrt na 3. zjutraj je neadoma izbruhnil v zalogi sena F. Gerželja, gostilničarja, trgovca in posestnika na Pragerskem požar, ki je hipoma objel gospodarsko poslopje in obsežno lopo za seno. Ogenj so prvi opazili službujoči železničarji na postaji, ki so takoj zbudili in sklicali domače. Tako je bilo mogoče rešiti vsaj vso živino. Obstojala je pa velika nevarnost, da ogenj, ki je našel v nakopičenih zalogah sena obilo hrane, ne zajame tudi stanovanjskega (gostilniškega) poslopja in da ne preskoči na bližnjo železniško perzonalno hišo ali vodno postajo. Srečen slučaj je hotel, da je bilo ozračje baš popolnoma brez vsakega vetra. Za silo so prisotni, predvsem železničarji in domačini omejevali razjarjeni element z veliko brizgalko iz železniške postaje in z ono iz Steinklauberjeve opekarne. Ob pol 4. zjutraj je prihitela tudi mariborska požarna bramba z avtoturbinsko brizgalko. Ogenj je bil medtem sicer že precej udušen, vendar je bilo še mnogo posla v razkapanju pogorišča in razmetavanju sena, ki je v notranjosti še vedno tlelo. Na lice mesta sta prihiteli tudi še požarni brambi iz Šikol in Poljskave. Pri nadaljnjem delu bi se bila skoraj zgodila velika nesreča, ko se je podrl zid senene lope in podsul dva šikolska gasilca. Odnesla sta k sreči le par nepomembnih prask.

Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Lastnik ima obsežno trgovino s senom, ima občutno škodo, ker je zgorelo okrog 20 vagonov sena in precej velikih ponjav.

Ubegli ponarejevalec denarja.

V Račah pri Mariboru so aretirali prefriganega zločinca Janeza Potočnika, ki je odsedel že 12-letno ječo radi ponarejanja denarja. Potočnik je pri aretaciji streljal na orožnike, ki so ga nato malo obstrelili in spravili najprej v mariborsko bolnico. Ko je okreval, so ga vtaknili v preiskovalni zapor okrožnega sodišča. Tam pa je tožil o novih bolečinah. Ker je imel res 39 stopinj vročine, je odredil sodnik zdravnik, da ga zopet prepeljejo v splošno bolnico. Potočnik se ni izkazal hvaležnega tej pozornosti. Že prvo noč je uporabil ugodno priložnost za pohod v lepi majnik. Po noči je neopaženo zapustil bolniško sobo in izginil iz bolnice, ne da bi ga doslej našli. Sodni zdravnik se je torej zastonj bal, da mu prebrisanec umrje v zaporu. Potočnik je bil aretiran radi zopetnega suma ponarejanja denarja. Malo prej je namreč nakupil v Zagrebu velike množine kemikalij, bar in aparatov za ponarejanje bankovcev.

Aretirani tatovi.

Te dni so poslali iz Čehoslovaške Jožefa Hočevarja iz Logatca, ki je v Kamniku trem osebam izmaknil razne stvari v vrednosti krog 4000 Din. Izročen je sodišču.

— V tovorni zreal Kristal so že delj časa opažali, da jim izginevajo večja zrcala. Končno pa so zasačili hlapca hišnega posestnika Sniderja, v kojega hiši se nahaja tovarna, ki je ravno dajal skozi okno nekemu viničarju veliko brušeno zrcalo. Ko je napravila potem policija pri njem hišno preiskavo, je našla še 5 ukradenih velikih zreal v vrednosti 1000 Din., eno pa je bilo že zrezano pri nekem mizarju.

Oborožena ciganska tolpa.

18. maja sta posestnik Janez Zaje ter njegov 15-letni sin Jože iz Gamelj opazila v takozvanem "rašiškem hribu", 2 km severovzhodno od Zg. Gamelj pod Rašico 8 oseb broječo cigansko tolpo, obstoječo iz starejših in mlajših moških ter žensk. Ko sta jih opazovala, sta videla, da imajo na tleh poleg ležišča večje posode masti ter drugega živila. Eden izmed ciganov pa ju je opazil, nakar ju je pričela tolpa ogrožati s samokresi in sta morala pobegniti. Žandarmerija je pričela na njuno prijavo cigane takoj zasledovati, vendar pa so med tem že neznano kam izginili.

Obsojeni napadalci.

Pri okrožnem sodišču v Celju so bili obsojeni zaradi napada na nekega tukajšnjega orožnika, ko se je pozno zvečer vračal sam iz službe, sledeči: Fran Šuln, na 8, Martin Ameršek na 6 in Rudolf Roje na 4 mesece težke ječe. Poleg tega pa vsi trije še na post vsakih 14 dni in na trdo ležišče, na glede na nastale stroške, katere morajo plačati.

Naše poslovanje,

katero temelji na izvrstnih zvezah s prvovrstnimi zavodi v stari domovini in na mnogoletni skušnji, nam omogoči vse v našo stroko spadajoče zahteve naših rojakov popolnoma zadovoljiti.

Pošiljatve v Dinarjih in Lirah preskrbujemo po jako zmernih cenah.

Dolarske pošiljatve izvršujemo v **Jugoslaviji** za 4% pristojbino od poslanega zneska; za zneske **do** $25, računamo $1;

v **Italiji** za 3% pristojbino, za zneske **do** $25.00 računamo 75c.

Za naše čeke plačljive v dolarjih na Reki znaša pristojbina 2% od vsakega zneska.

Preskrbujemo v hranilnicah v stari domovini naložen denar in izplačujemo protivrednost v Dolarjih. Dalje tudi prevzamemo tam shranjene Dolarje ter jih tukaj izplačamo koristnikom.

Preskrbujemo in uredimo vse potrebno za potovanje v staro domovino in za **povratek** in dajemo vsa tozadevna navodila brezplačno.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, : New York, N. Y.

Kako so obesili Nagliča

Simon Naglič je bil precej časa v Ameriki ter se je vrnil domov z znatno svoto denarja. — S svojo ženo je nečloveško postopal ter jo končno ustrelil. — Ko so mu naznanili, da je napočila njegova ura, je rekel, da bi še rad videl svojega brata. — Krvnik Mauser. — Žensk ni bilo pri justifikaciji.

25. maja zjutraj ob pol 10. je senat pod predsedstvom višjega sodnega svetnika drja. Kaiserja v porotni dvorani na smrt obsojenemu Simonu Nagliču razglasil, da je pomiloščenje odklonjeno in da se ima justifikacija izvršiti 26. maja ob šestih zjutraj.

Točno ob 9.30 dopoldne so trije pazniki pripeljali obsojenca, oblečenega v jetniško obleko in z zvezanimi rokami v dvorano. Obsojenec se je mirno vsedel na klop, videti je bilo na zunaj, da je popolnoma pripravljen na svojo usodo. Bil je docela apatičen. Nikake poteze razburjenosti na obrazu, da se morda v njegovi notranjosti odigrava težak boj. Takoj nato je vstopil v dvorano senat.

Predsednik dr. Kaiser je obrnjen proti obsojencu rekel: "Dolžnost mi je, da vam objavim, da se bo smrtna kazen, na katero ste bili dne 23. decembra 1924. od porote obsojeni, jutri ob 6. zjutraj izvršila, ker glasom naredbe ministrstva pravde niste bili pomiloščeni. Pripraviti se vam bo treba na zadnjo pot in zato vas vprašam, če imate kako posebno željo ali če hočete duhovnika."

Obsojenec, ki je mirno in brezizrazno poslušal naznanilo, ni trenil niti z očesom ter je samo lakonično pripomnil: "Prosim, pokličite brata!" Predsednik mu je odvrnil, da bo njegovi želji, če je le mogoče, ugodeno in da bodo takoj brzojavili njegovemu bratu Josipu Nagliču v Spodnji Bernik pri Kranju. Obsojenec je nato pripomnil, da bi rad videl bratove otroke ter se poslovil od njih.

Dr. Kaiser je ugodil tudi tej obsojenčevi želji, nakar so Simona Nagliča odpeljali v samotno celico.

Stol sedmorice je v Zagrebu dne 22. aprila t. l. zavrnil Nagličevo ničnostno pritožbo in potrdil sodbo porotnega sodišča iz razlogov, ker po podatkih razprave ni bilo mogoče smatrati Nagličevega zločina kot uboj, nego umor in to tudi z ozirom na mnenje izvedencev in pričevanje nekaterih prič glede Nagličeve duševne prištevnosti. Na podlagi mnenja izvedencev in izpovedb prič ni bilo mogoče dvomiti o njega duševni prištevnosti. Po zavrnitvi pritožbe je bila predložena potom pravosodnega ministra pomilostitevna prošnja kralju. Prošnja je bila, kakor zgoraj omenjeno, odklonjena. Nekateri pravijo, da je Naglič duševno abnormalen, ker je povsem apatičen.

Kakor omenjeno, je bil Naglič dne 12. decembra lanskega leta pred poroto obsojen zaradi umora in posilstva lastne žene poleg še drugih nasilstev na smrt na vešalih. Simon Naglič je 38-letni posestnik v Spodnjem Berniku pri Kranju. Leta 1912. je odšel v Ameriko, od koder se je povrnil l. 1921., ter prinesel s seboj okoli 15 tisoč Din. Začetkom l. 1922. se je priženil na posestvo Katarine Zumer, ki mu je povodom ženitve izročila v popolno last vse svoje posestvo. Kmalu po poroki je začel svojo ženo sovražiti, pretepati in rabiti proti njej brutalno silo, češ, da mu ne zna "kuhati". Udajal se je žganju. Svojo brutalnost napram ženi je končno pokazal na najbolj barbarski način. Plačal je nekemu mlademu fantu 300 Din. da je vrgel v pričo njega ženo na tla in mu ukazal, da ženo spolno rabi. Dne 10. oktobra 1924. je prišel Naglič na njivo, kjer je žena z drugimi delavci in delavkami žela ajdo. Nastal je med njima prepir in končno je oddal iz samokresa na ženo štiri strele. Nesrečnica se je mrtva zgrudila na tla. Zadevna porotna obravnava je podala javnosti pretresljivo sliko.

Krvnik Mausner s svojim pomočnikom je prispel iz Celja v Ljubljano.

Popoldne je Naglič sprejemal posete. Nastanjen je bil v prostorni celici I. nadstropja, celica je bila snažno opremljena. Postavljena je bila večja miza, z belim prtom pregrnjena. Na njo je bilo popoldne postavljeno razpelo z dvema svečama. Simon Naglič je večinoma ves čas presedel na stolu, opirajoč se ob mizo. Vrata celice so bila vedno odprta in pred njo sta neprestano stala dva paznika. Obsojenec je izrazil kratko svoje želje glede jedi in pijače. Ves čas je popil 7 četrt belega vina. Za malo južino je dobil hlebček belega kruha, slanine in druge priboljške. Obenem je dobil 40 cigaret. Začel je takoj strastno kaditi ter je kadil skoraj ves čas. Opoldne je zavžil juho, meso, dve prikuhi in dunajski zrezek s salato. Po kosilu je prejel 3 pomaranče. Popoldne je počasi zavžival razne priboljške, zvečer pa si je izvolil najljubšo jed — meso s čebulo na kisu in olju. Za večerjo je dobil od gorenjih sedem četrt štiri četrt. Ko je zavžival, je svoji okolici izjavil: "Leonova kuhinja je dobra! Večkrat sem tam kosil!"

Z gorenjskim vlakom popoldne se je pripeljal iz Spodnjega Bernika pri Kranju na obsojenčevo željo brzojavno v Ljubljano pozvani brat Josip Naglič, ki je ostal pri njem do zadnje minute, ko so ga iz celice odvedli na morišče.

Vse popoldne in še v zadnjih jutranjih urah so Ljubljančani prihajali pred sodišče, da bi si priborili vstop oz. vstopnice. Sprva so se za vstopnice borile tudi nekatere žene. Opozorjene na delikatnost justifikacije so se končno odrekle vstopnicam in tako ni prisostvovala nobena ženska oseba justifikaciji. Sodišče se je pri tem strogo držalo zakona, ki določa, da ženske ne smejo prisostvovat obešenju. Na srednjem dvorišču je bilo zbranih zjutraj okoli 200 oseb. Nekateri so prišli že zgodaj zjutraj pred jetniška glavna vrata. Zbrani gledalci so bili pripuščeni na dvorišče kmalu po peti uri. Naravno, da je bilo opažati tudi med kaznjenci veliko zanimanje za usodo Simona Nagliča. Jetniška uprava pa je ukrenila vse potrebno, da niso kaznjenci gledali poslovanja krvnika Mausnerja. Samo dve kaznjenki v III. nadstropju ste bili tako srečni, da ste skozi omreženo okno opazovali akt justifikacije.

Kakor zatrjujejo očividci, je obsojenec Simon Naglič noč mirno preživel, mestoma v gotovi duševni nestrpnosti. Postajalo mu je ponoči tudi momentano slabo. Brat se je ž njim ves čas razgovarjal o domačih razmerah in o usodi obsojenčevih otrok. Obsojenc želi, da bi brat prevzel njegove nedorasle otroke v oskrbo, toda vrši se ogorčena pravda in borba s sorodniki pokojne obsojenčeve žene, ki zahtevajo otroke zase. V jutranjih urah je postajal obsojenec popolnoma udan v svojo usodo. Pater dr. Tominec je obsojencu primesel ob 3.30 zjutraj zadnjo popotnico. Potem je ostal nekaj časa pri njem. Prejšnji večer po spovedi se je pater z obsojencem razgovarjal okoli dve uri.

Okoli 5.20 zjutraj je sprejel Simon Naglič še zadnji poset novinarjev. Sedel je v celici na stolu pri mizi. Na mizi je imel cigarete in skodelico čr. kave, pomešano z žganjem. Spil je 3 skodelice kave. Na zunaj miren, brez vsakega jasnega žarka v očeh je pušil mehanično cigareto, ki jo je drugače neprestano vrtel v rokah. Njegov brat mu je sedel vis a vis. Ko so stopili novinarji v celico, se je spoštljivo priklonil in začel odgovarjati na vsa vprašanja. Splošni vtis je bil, da ima obsojenec za vest, češ nekaj sem zagrešil, zato delam pokoro in udano sem pripravljen na konec svojega življenja. Neki novinar je vprašal obsojenca: "Al ste uredili svoje stvari?"

"Sem. Vse je v redu! Poskrbljeno je za otroke!" spustil je dim cigarete in vrgel begajoč pogled po izrednem posetu.

"Kako ste preživeli noč?"

"Primeroma dobro."

Novinarji so se nato od njega poslovili. Vsakemu je podal in stisnil roko rekoč: "Z Bogom!"

Po dežju megleno jutro. Do šestih so se razgnale megle in prvi jasni, svetlobni žarki so se spuščali na srednje dvorišče justične palače, kjer je bil postavljen steber. Na desno vstran od glavnih vrat, vodečih iz jetnišnice na dvorišče, se je dvigal okoli 2 metra visok jelov steber, ki je v kvadratičnem premeru meril 20 cm. Za bit je bil skrbno v zemljo. Na vrhu stebra je bil pritrjen železen kavelj. Rob stebra na vrhu, obrnjen proti severu, je bil nekoliko izrezljan primerno za vrv. Na tej strani je bila spodaj postavljena nizka pručica, zadaj pa lesene stopnice, na katere je pozneje po justifikaciji stopil krvnik.

Na dvorišču je bilo zbranih okoli 300 oseb, ki so radovedno in nervozno pričakovale začetka justifikacije oz. prihoda sodnega dvora. Med njimi je valovilo žuborenje in so kramljali o različnih stvareh.

Krv. Mausner in njegov pomočnik Hardt sta prišla v priprosti obleki z rdečimi zavratnicami in z nizkim trdim klobukom okoli 5.30 zjutraj na dvorišče. Postavila sta se ob zidu zadaj za stebrom. Na pločnikih ob obeh straneh so stali orožniki in stražniki. Dolgo časa marsikdo ni vedel, da sta ona dva tujca zadaj izvršitelja smrtne obsodbe. Ko so nekateri izvedeli, kdo sta, so se nemalo čudili, ker Mausner na zunaj je videti prav dobrodušen očka, ravnotako tudi njegov pomočnik. Krvnik Mausner je imel v žepu suknjiča pripravljeno vrv spleteno iz mehikanske trave in prst debelo. S to vrvjo, ki stane 140 Din., je Mausner obesil že tri hudodelce. Stala sta tam popolnoma hladnokrvno in venomer upirala oči proti glavnemu vhodu.

Bližale so se zadnje minute. Na dvorišču vedno večja napetost. Omeniti je treba hvalevredno okolnost, da sodni dvor ni izvrševal dolgih formalnih ceremonij, kakor jih izvršujejo po opisih v tisku nekatera sodišča. Sodni dvor je opustil ponovno čitanje sodbe na dvorišču. Tudi duhovnik ni spremljal obsojenca do vešal. Pri glavnem vhodu se je od njega poslovil kratko tolažeč in bodreč ga za težko pot.

Ob 5.53 je stopil na dvorišče sodni dvor. Takoj nato so pripeljali trije jetniški pazniki obsojenca S. Nagliča, ki je imel na hrbtu s konopcem močno zvezane roke, tako da so mu zabrekle in postajale vedno bolj črne.

Krvnik Mausner in pomočnik sta takoj, ko so obsojenca pripeljali pred sodni dvor na dvorišče, stopila do sodnega dvora. Predsednik dvora dr. Kaiser je resno in svečano dejal proti Nagliču:

"Prišla je Vaša ura, ko se nad Vami izvrši smrtna kazen! Stopite naprej!"

Obrnjen proti krvniku Mausnerju:

"Gospod krvnik! Storite svojo dolžnost!"

Krvnik in pomočnik sta prijela Nagliča v svojo sredo in ga spremila do stebra. V polsnu je Naglič urnih korakov stopal proti stebru ter se povzpel brez vsake besedice na pručico. Obrnil se je proti severu v smeri, kjer je njegov dom. Pomočnik ga je pritisnil najprej do stebra. Krvnik je od zadaj zavil vrv v zanjko ter jo položil preko glave okoli vratu. Ob 5.54 je krvnik zadrgnil zanjko tako, da je šla vrv na desni strani mimo ušesa dalje na železni kavelj. Močno je vrv zadrgnil. Naglič se je z glavo nagnil na levo. Ozrl se je še zadnjič po okolici. Pomočnik je nato dvignil obsojenca in mu izpodnesel pručico. Prijel ga je za desno ramo in s svojimi nogami pritisnil obsojenčeve noge k stebru. Prvi moment zadrgnjenja vrvi je močni in širokopleči Naglič vztrepetal. Videti je bilo še zadnji močni utrip srca. Štiri minute sta krvnika v tehničnem oziru izvrševala justifikacijo. Pomočnik je tiščal obešenca k stebru z eno roko, z drugo pa ga na desni rami vlekel doli. Krvnik je še popreje takoj po zadrgnjenju pokril obraz s svetlorjavim prtičem.

Ob 5.58 je krvnik naznanil sodnemu zdravniku dr. Travnerju, da je izvršil akt obešenja. Zdravnik je naslonil slušalko na obešenčevo srce, ki je še vedno utripalo. Ob 5.58 do 6.5 je sodnik sedemkrat preiskal utripanje srca. Zadnjikrat ob 6.5, ko je nastopila smrt.

Sodni zdravnik dr. Travner je nato stopil k predsedniku sodnega dvora rekoč: "Gospod predsednik! Javljam, da je po 11 minutah nastopila smrt."

Predsednik sodnega dvora dr. Kaiser: "S tem je smrtna kazen nad Simonom Nagličem izvršena in zadoščeno zakonu! Odpuščeno mu bodi!"

Sodni dvor se je nato odstranil.

Po izvršenem aktu so bili med občinstvo razdeljeni natiskani letaki o zločinu in obsodbi Simona Nagliča, seveda so se navzoči mirno razšli in na dvorišču sta ostala samo krvnika z obešencem. Mausner in njegov pomočnik sta nekako med 7 in pol 8. uro snela z vešal truplo Simona Nagliča in je položila v pripeljano krsto. Justificiranega obsojenca so nato pripeljali na pokopališče k sv. Križu, kjer so ga pokopali. Krvnik in njegov pomočnik sta nato tudi izurvala steber, na katerem je bil obešen Naglič, da tako izbrišeta vsako sled tega mučnega prizora.

STARODAVNA ANGLEŠKA ŠEGA

Pri angleških ribičih v Tilbury je že od davnih časov vkoreninjena navada "blagoslavljanja morja". Morje vsako leto blagoslovi domači duhovnik. Pri tej priliki ima pridigo z rešilnega čolna.

ŽALOIGRA NA MORJU

Nedavno se je pripetila pri Penmrachu (južno od Bresta) v Franciji velika morska nesreča, ki je zahtevala težke človeške žrtve.

Bilo je v nedeljo, 23. maja, zjutraj. Morje je bilo mirno in solnce je toplo sijalo v lepo majsko jutro, ko sta se odpravila dva ribiška čolna iz pristanišča. Ali maj se je letos navzel aprilskih manir; še predno je solnce stalo v zenitu, se je nebo prepreglo s črnimi oblaki, potegnil je veter in morje se je vznemirilo. Nastala je nevihta, hipna in nenadna, in ribiči so žurno okrenili svoja čolna, da ubeže pred razjarjenimi elementi v varno zavetje pristanišča. Prepozno! Še predno so se dobro zavedli velike opasnosti, jih je zgrabil veliki val in v hipu obrnil oba čolna. Nesrečniki so začutili, da so izgubljeni; obupno so se oprijeli veseł in jamborov, ki jih je vihar odtrgal in vrgel v morje, ter so se skušali obdržati na površju, dokler ne pride pomoč.

Na obrežju se je medtem zbrala velika gruča ljudi in tesnobno so zrli na čolna, ki ju je morje premetavalo liki orehove lupine. Medtem pa so mornarji že odvezali dva rešilna čolna in hiteli nesrečnežem na pomoč. Dospeli so baš še pravočasno, da so potegnili potapljajoče se ribiče iz vode. Gledali na obrežju, med katerimi so bili tudi otroci in žene ponesrečencev, so se že veselili, da je opasnosti konec. Ali, o groza, nesreča nikdar ne počiva. Vihar je pritisnil s podvojeno močjo in s sunkom prevrnil oba rešilna čolna hkrati, ki sta bila itak preobložena. Gledalcem na obrežju je zastal dih, ko so videli, kaj se godi na morju. Uboge žene, sirotna deca! Brez moči so morali gledati, kako se jim potapljajo njihovi dragi, in v srce so jih zbadali obupni klici, ki jih jim je veter donašal na ušesa.

Ali medtem tudi ribiči na obrežju niso stali križem rok. Odvezali so svoje čolne, razprli jadra in že so hiteli na kraj nesreče. Žal je njihova pomoč prišla prepozno; od šestintrideset brodolomcev se jih jim je posrečilo rešiti le deset; vsi ostali so obnemogli v obupnem boju za življenje in utonili.

Težko je popisati turobne prizore, ki so nastali na obrežju, ko so nesrečni svojci utopljencev zaznali, da jim je morje pogoltnilo očeta, moža, brata. V vsej deželi je zavladala splošna žalost; sočustvujoče prebivalstvo je izobesilo po hišah žalne zastave. Svojcem ponesrečenih ribičev in rešiteljev je vlada naklonila prvo pomoč.

Kakor čitamo danes v francoskih listih, je ministrski predsednik Painleve podelil Gallu, ki se je pri reševanju najbolj odlikoval, križ častne legije.

Katoliški škofi iz Jugoslavije na potu v Rim.

S posebnim vlakom se je odpeljal prvi transport jugoslovanskih romarjev v Rim. Tega prvega potovanja se udeležujejo le "ta nobelš" verniki. Na čelu jim je 9 jugoslovanskih škofov z beograjskim nadškofom Rodičem in zagrebškim dr. Bauerjem. Vlak, ki vozi z Zagreba preko Karlovca in Reke do Rima je uprav razkošno sestavljen. Škofi imajo na razpolago dva najlepša salonska voza, ostali potniki pa nove velike reparacijske vagone 1. razreda. Tako jug. država pri vsaki priliki izkazuje posebno pažnjo katoliški cerkvi in njenim predstavnikom. Kar se škofov tiče, bi bilo na vernike seveda napravilo stokrat lepši utis, ako bi bili šli na romanje skromno in ponižno, kakor se spodobi za služabnike božje.

Žrtve reklame.

Francoski avijatik Ronserail, ki se je posebno odlikoval za časa svetovne vojne, se je ponesrečil v bližini Mont de Marsana in je ostal na mestu mrtev. Avijatik se je nahajal na reklamnem poletu za nek cirkus. Pri spuščanju na zemljo se je pojavil na desnem krilu defekt. Letalo je vsled tega strmoglavilo iz višine 400 metrov na tla. Ronserial je bil znan v avijatiki pod imenom "Peugoudov osvetnik", ker je ubil nemškega avijatika Kanduckyja, ki je zopet usmrtil v nekem zračnem dvoboju najslavnejšega letalca francoske armade za časa svetovne vojne, Paugouda.

Milijon švicarskih frankov za patent o svežem kruhu.

Listi poročajo o iznajdbi Švicarja Mattija, da se obdrži kruh svež nenavadno dolgo časa. Sedaj naznanjajo švicarski listi, da je Matti prodal svoj patent za milijon švicarskih frankov neki angleški mlinarski družbi.

Veliko bogastvo polarnih krajev

Na skrajnem Severu, kamor se je podal Amundsen, je po domnevah učenjakov silno dosti naravnih bogastev. — Že sedaj se bavijo z mislijo, kako bi bilo mogoče izrabiti te naravne vire. — Poleg naravnega bogastva je tam posebna atmosfera, ki bo človeštvu dosti koristila.

Ledene pokrajine naše zemeljske oble bodo igrale še važno vlogo v nadaljnem razvoju civilizacije. V teh pokrajinah je doslej neizrabljeno ogromno mineralno bogastvo, ki ne prinaša človeštvu nobene koristi, ker je preveč oddaljeno od naseljenih krajev, kjer tega bogastva primanjkuje. Lahko si pa predstavljamo, da bližnja bodočnost tudi na tem polju marsikaj spremeni. Naše pokolenje je doživelo razvoj praktičnega letalstva in v najnovejši dobi tudi brezžičnega prenosa signalov in govora. Vse se je že razvilo v industrijo, razširjeno po vsem svetu. Glavni problem bodočnosti je brezžični prenos električne energije. Ta problem je tudi v tesni zvezi z neprecenljivo vrednostjo, ki jo predstavlja za vse človeštvo bogastvo polarnih krajev. Po dosedanjih opazovanjih teh pokrajin vemo, da so tam ogromne zaloge premoga in olja. Poleg tega so razne ekspedicije ugotovile, da je v polarnih krajih tudi mnogo nikla, medi in celo zlata.

Poleg tega mineralnega bogastva je v polarnih krajih posebna atmosfera, ki utegne človeštvu še mnogo koristiti. Kakor znano, je zemlja na tečajih nekoliko sploščena. Najmanjša oddaljenost zemeljske površine od plasti zunanje ali višje atmosfere je na tečajih. V premogu polarnih krajev je skrita ogromna energija, ki jo je mogoče osvoboditi samo tam, kjer deluje privlačnost zemlje. Ali v teh krajih je tudi kratka zračna pot do zgornje atmosfere, ki pogreša elektrike. Če se pa vprašamo, kaj vemo danes o brezžičnem prenosu električne energije, je odgovor zelo pomanjkljiv. Vsi fiziki in elektrotehniki pa menijo, da je samo še vprašanje časa, kdaj bo ta problem definitivno rešen. 24 let je tega, ko je Tesla prvi demonstriral zažiganje električne žarnice potom brezžičnega prenosa električne energije na par sto korakov. Takrat je deloval na tem polju električne energije Tesla sam. Danes deluje v tej panogi moderne znanosti že tisoče strokovnjakov in naše znanje se je že znatno razširilo. Usmerjeno pošiljanje električne energije s pomočjo električnih valov je nekak začetek brezžičnega prenosa električne energije prihodnjih let. Marconijev sistem paraboličnega pošiljanja omogoča zdaj pošiljanje depeše iz Anglije v Argentinijo in namesto razblinjanja električne energije v celem krogu imamo že pošiljanje električnih valov, omejeno na sektor par stopinj. To pomeni, da si prihranimo mnogo energije.

Moderni teoretiki sodijo, da pridemo lahko skozi zračno plast v smeri k svetovnem prostranstvu do točke, kjer bo mogoče uporabljati električo brez izgube. Redki zrak, tonej vacuum zgornje atmosfere, lahko smatramo prav tako za naravnega prevodnika elektrike, kakor je ozračje na površini zemlje idealni izolator. Problem svetovnega prenosa energije je v tem, da bi s pomočjo ogromnih stolpov, napeljali in izrabili električno energijo iz polarnih krajev v mesta in industrijske centre. Ali je to sploh mogoče? Smotreno prenašanje električne energije je odvisno od njene transformacije tam, kjer se z visoko napetostjo izdeluje. Vse velike svetovne elektrarne se pečajo s transformacijo električne energije z napetostjo, ki znaša več nego milijon voltov. Na umeten način so že producirali električne iskre s tako ogromno napetostjo in te iskre so precej slične strelam kot naravnim pojavom električne energije.

V ljudski fantaziji vidimo že danes mamečo sliko, kako bo razdeljena polarna energija po celi zemlji in kako bo ta bogati dar prirode pomagal človeštvu pri vsakdanjem delu. — Ta možnost ni tako neverjetna, če pomislimo, da se človek dan za dnem bolj približuje trenotku, ko nam bo morala priroda dati se, kar ima. Dan za dnem čujemo o novih epohalnih izumih, ki vklepajo prirodne sile v verige človeškega razuma ter dajejo človeštvu mogočno orožje v borbi za obstanek. Nedvomno bo moderna tehnika neprestano napredovala in s tem napredkom so upravičene tudi nade, da pride tudi energija polarnih krajev do veljave in vporabe. Štiri ali pet arktičnih ekspedicij študira stalno atmosferične razmere v ledenih polarnih krajih. Te znanstvene ekspedicije se pečajo podrobno tudi z zagonetnim severnim sijanjem. Razni tipi znanstvenega opazovanja in eksperimentiranja lahko dosežejo to, da se današnja teorija spremeni tudi v prakso.

ZINOVJEV O SVETOVNI REVOLUCIJI

Na seji frakcije ruske komunistične stranke, ki se je vršila dne 22. maja v okviru III. kongresa sovjetske Unije, je imel Zinovjev kot predsednik izvrševalnega odbora tretje internacionale važen govor o političnem položaju, ki je prodrl šele sedaj v javnost. Zinovjev je naglašal med drugim, da more, dokler socijalistična revolucija ne izbruhne tudi v drugih državah, ščititi socijalistično revolucijo v Rusiji le sporazum s seljaki. Glavna naloga sedanjega režima v Rusiji mora biti, da vzdrži in podpira socijalno revolucijo v najodločnejših državah v Evropi. Ako hočemo doseči jamstvo, da se ne povrnejo meščanske razmere, je neobhodno potrebno, da pride do proletarske revolucije tudi v drugih državah Evrope. Sedanji mednarodni položaj Sov. Unije je tako nevaren, da se svetovni kapital pripravlja, da izrabi sedanji primerni trenotek za ločitev kmetov od delavskega razreda in zadá na ta način smrtni udarec tretji internacionali.

Rusija ima — je nadaljeval Zinovjev — dve notranji fronti: industrijo in kmetijstvo, ter dve zunanji fronti: zapad in vzhod. Važna notranja fronta je industrija, odločilna pa je kmetijstvo. Važna zunanja fronta je zapad, končna odločilna pa vzhod. Na zapadni fronti ima sovražnik premoč in se mora zato tretja internacionala umaknit s svojimi četami v strelske jarke. Ugoden pa je položaj tretje internacionale na vzhodni fronti. Kmetske province je treba na vsak način politično nadvladati in izvesti na deželi komunistične organizacije. Le na ta način se bo okrepil socializem in bomo mogli mirno čakati na trenutek, da nam po končni zmagi proletarične revolucijo priskočijo na pomoč tudi delavci drugih držav.

Pater Kalist Heric utonil.

V mariborskem frančiškanskem samostanu je bival vsestransko priljubljeni 75-letni starček pater Kalist Heric, konzistorijalni svetnik in župnik v pokoju. Zadnji čas je hodil po mestu v spremstvu samostanskega uslužbenca, ker je bil skoro popolnoma slep. Ko je šel sam na vrt, se ni vrnil. Pozneje so ga našli v samostanskem vodnjaku sred vrta, kamor je pri sprehodu padel in utonil. Rajnki je bil priljubljena osebnost v Mariboru in stric prof. dr. Herica na mariborski realki. Nedavno je slavil svojo zlato mašo.

Najstarejši srbski slikar umrl.

V Beogradu je umrl Steva Todorović, član akademije znanosti in umetnosti ter najstarejši slikar. Dosegel je visoko starost 93 let.

"TEMELJ" ZEMLJE

Navadno mislimo, da so se svetovne uganke pojavile šele v modernem času in da so naši predniki v starem in srednjem veku živeli samo od mitologije in verovanja, da si niso belili glave s kakimi svetovnimi ugankami. Temu pa ni tako! Tudi v starem veku so obstojale svetovne uganke, ki so se zdele tedanjim našim prednikom nerešljive. Te svetovne uganke naravno niso tako globoke in čudežne narave, kakor moderne svetovne uganke, kjer gre za bistvo življenja, za zmisel sveta, za izvor materije in energije ter za konec vseh bitij. V starem veku niso vedeli za ta čudežna vprašanja in so si belili glave, kakor rečeno z bolj poljudnimi vprašanji.

Tako vprašanje je bilo na pr. vprašanje "temeljitega kamna" ali "temelja", na katerem počiva zemlja. Tedaj še niso vedeli, da je zemlja okrogla. Pač pa so si zemljo predstavljali kot široko plošče. In ker je treba za vsako zgradbo in hišo temelja, fundamenta, so si mislili, da je moral Bog položiti tudi zemlji fundament, "temeljni kamen", ki drži vse pokoncu. V svetem pismu najdemo na pr. stavek, ki pravi: "Kje si bil, ko sem položil temelj Zemlje?" Fundamentiranje sveta po Bogu se je izvršilo med enoglasnim, slavnostnim petjem vseh zvezd in z rajanjem vseh božjih sinov. Tako čitamo v Hiobu.

Drugo vprašanje, ki si ga naši predniki v starem veku niso mogli razložiti, je bilo prav bolj očitne narave. Naši predniki so namreč opazili, da se zdi ladja na visokem morju mnogo višje, kakor pa ladja ob obali. Zato so vprašali, kje je neka sila, ki dviga in drži morje pokoncu? Sveto pismo trdi, da je Jahve prepovedal morju, da se razlije preko obale in da zato stoji tako visoko. Vendar so se že v starem veku pojavljali glasovi znamenitih astronomov, kakor na pr. astronoma Selevkoza iz Babilona 150 let pred Kr., ki je trdil, da sta plima in oseka posledica luninih izpremememb. Večina pa ni verjela v to razlago.

Tretja svetovna uganka starega sveta je bilo vprašanje gibanja zvezd. Ljudje so domnevali, da gibljejo zvezde posebni duhovi, ki živijo v zvezdah. Pozneje je celo Tomaž Akvinski trdil, da jih gibljejo angelji. Mož je razlagal, da je gibanje zvezd in vzhoda na zapad produktivno, od zapada na vzhod pa slabo, koruptno.

Vsa ta vprašanja in uganke smo danes rešili. Pojavile so se nove svetovne uganke, ki so mnogo težje. Ena pa nam je ostala še od starega veka in to je uganka, odnosno vprašanje o izvoru zla!

DESET ZAPOVEDI ZA ESPERANTISTE.

Dr. Klemke navaja v "Berliner Tageblattu" deset zapovedi za esperantiste. Glase se: 1.) Kdor hoče spoznati, ali je kaka stvar sposobna doseči svoj namen, mora predvsem dobro poznati njo samo in njen smoter. 2.) Esperanto je naravn, a zelo enostaven jezik, sestavljen iz indogermanskih jezikovnih elementov. 3.) Esperanto ni mrtev, temveč živ jezik. 4.) Esperanto je tekom desetletij dokazal svojo sposobnost v teoriji in praksi. 5.) Esperanto je mednaroden jezik. 6.) Esperanto nima namena izpodrivati narodnosti ter nadomestiti materinskega jezika. 8.) Svetovni promet nujno zahteva svetovno- trgovski jezik. 9.) Uvedba kakega nacionalnega jezika je zadela še vedno na presenetljive ovire. 10.) Uvedba Esperanta kot svetovnega pomožnega jezika, je prinesla velikanske idealne in materijalne koristi.

ALI VESTE, —

da je jugoslovanska vlada sklenila odpraviti na ljubljanski univerzi dve fakulteti? Ali veste, da so Helmars v lepenkastih škatljih in s tem, da jih kupujete, ste gotovi, da jih dobite v popolnem stanju, ne pa zlomljene kot je to slučaj pri navadnih cigaretah.

Knjigarna "Glas Naroda"

Novele in črtice .90
Na Preriji .30
Nihilist .40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek .35
4. zvezek .40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Narodna biblioteka:

Svitoslav .35
Spisje .35
Krvna osveta .35
General Lavdon .70
Napoleon I. 1.—
Babica 1.20
V gorskem zakotju .35
Za kruhom .35
Z ongjem in mečem 3.—
Grška Mitologija, 2 knjigi 1.40
Kranjske čebelice, poezije .35
Obiski. (Cankar). Trdo vezano 1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .25
Ogenj tr. v. 1.30
Ob tihih večerih, trda vez. .90
Padajoče zvezde tr. v. .90
Plat. zvona trd. vez .90
Petelinov Janez vez. 1.—
broš. .90
Pesmi v prozi, trdo vez. .70
Prigodbe čebelice Maje trda vez. 1.00
Pabirki in Roža (Albrecht) .25
Pasti in zanke. Kriminalni roman .35
Pariški zlatar .35
Pingvinski otok tr. v. .90
Povest o 7. obešenih t. v. .90
Po strani klobuk .90
Pod svobodnim solncem 2 knjigi tr. vez. 2.50
Plebanuš Joanes tr. vez. 1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem .50
Poslednji Mehikanec .30
Pravljice H. Majar .30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku .35
Požigalec .25
Praprečanove zgodbe .25
Patria, povesti iz irske junaške dobe .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu .25
Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez. 1.50
Pol litra vipavca .30
Ptice selivke, trda vez. .75
Pikova dama (Puškin) .30
Pred nevihto .35
Pravljice in pripovedke za mladino.
1zvezek .40
2. zvezek .40
Pegan in Lambergar .70
Rablji, trda vez .75
Rastoči mesec (Tagore) t. vez .60
Razkrinkani Habsburžani (Larish) .35
Revolucija na Portugalskem .30
Rinaldo Rinaldini .50
Slovenski šaljivec .40
Slovanska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti .60
Suneški invalid .35
Skozi širno Indijo .50
Sanjska knjiga Arabska 1.50
Sanjska knjiga, nova velika .90
Sanjska knjiga, srednja .35
Spake, humoreske, trda vez .90
Strahote vojne .50
Stezosledec .30
Sveta noč, zanimive pripovedke .30
Strup iz Judeje .75
Simon Jenko zbrani spisi .90
Sosedje tr. v. .60
Svetobor .50
Stritarjeva Anthologija trda vez .90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev .30
Svitanje (Govekar), vez. 1.20
Šopek, samotarke (Komanova) vez. .50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman .80
Sveta Notburga .35
Sredozimci, Sorosa Jerica (Bohnije) .30

Shakespeareve dela:

Macbeth, trdo vez. .90
Julij Cesar tr. v. .90
Othelo tr. v. 1.—
Sen kresne noči tr. vez .90

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. **Poznava Boga** .30
3. zv. **Pridni Janezek in Hudobni Mihec** .30
7. zv. **Jagnje** .30
8. zv. **Pirhi** .30
13. zv. **Sveti večer** .30
14. zv. **Povodenj** .30
15. zv. **Pavlina** .30
17. zv. **Brata** .30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. **Ivan Albrecht: Ranjena gruda,** izvirna povest, 104 str., broš. 0.35
Št. 2. **Rado Murnik: Na Bledu,** izvirna povest 181 str., broš. .50
Št. 3. **Ivan Rozman: Testament,** ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. .35
Št. 4. **Cvetko Golar: Poletno klasje,** izbrane pesmi, 184 str., broš. .50
Št. 5. **Fran Milčinski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina,** veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25
Št. 6. **Ladislav Novak: Ljubosumnost,** veseloigra v enem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. .25
Št. 7. **Andersenove pripovedke.** Za slovensko mladino priredila **Utva,** 111 str., broš. .35
Št. 9. **Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije,** 347 str., broš. .70
Št. 10. **Ivan Albreht: Andrej Ternouc,** relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. .25
Št. 11. **Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje,** božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. .35
Št. 12. **Fran Milčinski: Mogočni prstan,** narodna pravljica v4 dejanjih, 91 str., broš. .30
Št. 13. **V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna,** roman, poslovenil **U. Žun,** 112 str., broš. .30
Št. 14. **Dr. Karl Engliš: Denar,** narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br. .80
Št. 16. **Janko Samec: Življenje,** pesmi, 112 str., broš., .45
Št. 17. **Prosper Marimee: Verne duše v vicah,** povest, prevel **Mirko Pretnar,** 80 str., .30
Št. 18. **Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovškega grajščaka,** veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. .25
Št. 19. **Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon,** dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. .50
Št. 20. **Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki,** japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. .45
Št. 21. **Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic,** II., 73 str., broš. .25
Št. 22. **L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata,** roman, poslov. Fran **Pogačnik,** 136 str., broš. .50
Št. 23. **Sophokles: Antigone,** žalna igra, poslov. **C. Golar,** 60 str., br. .30
Št. 24. **E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev,** I. del. 355 str., broš., .80
Št. 26. **L. Andrejev: Črne maske,** poslov. **Josip Vidmar,** 82 str. br. .35
Št. 27. **Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne,** 80 str., broš. .35
Št. 35. **Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler,** 123 str., broš. .50
Št. 36. **Ksaver Meško:** Listki, 144 str., .65

Spilmanove pripovedke:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona .25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora .25
4. zv. Praški judek .25
8. zv. Tri Indijanske povesti .30
9. zv. **Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japnskega** .30
10. zv. **Zvesti sin.** Povest iz vlade Akbarja Velikega .25
11. zb. **Rdeča in bela vrtnica,** povest .30
12. zv. **Korejska brata.** Črtica iz misjonov v Koreji .30
13. zv. **Boj in zmaga, povest** .30
14. zv. **Prisega Huronskega glavarja.** Povest iz zgodovine kanadske .30
15. zv. **Angelj sužnjev. Braziljska povest** .25
16. zv. **Zlatokopi. Povest** .30
17. zv. **Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo** .30
18. zv. **Preganjanje Indijskih misjonarjev** .30
19. zv. **Mlada mornarja.** Povest .30

Tatič, Bevk, trd. vez. .75
Tri povesti trdo vez. .75
broš. .50

Tavčarjevi zbrani spisi:

Izza kongresa 1.75
Cvetje v jeseni. Visoška kronika 2.50
Tri novele, tr. v. .90
broš. .70
Tunel, trda vez. 1.00
Turki pred Dunajem .60
Trenutki oddiha .40
Vesele povesti .30
Vera (Waldova) broš. .35
Višnjeva repatica (Levslik) vez. 1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore broš. .60
trdo vezano .75
Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi .30
Vodnik svojemu narodu .25
Zgodba Napol. huzarja vez. 2.—
Zmisel smrti .60
Zapiski Tine Gramontove .60
Zadni dnevi nesrečnega kralja .60
Zadna pravda .50
Zmaj iz Bosne .80
Zlatarjevo Zlato 1.00
Zločin in kazen (Dostojevski) 2 knjigi tr. v. 3.—
Za miljoni .65
Žaniaf naše Koprnele .35
Zmote in konec gospodične Pavle .35
Zgodovinske anekdote .30

Zbirka slovenskih povesti:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo .35
2. zv. **Hudo brezdno** .35
3. zv. **Vesele povesti** .35
4. zv. **Povesti in slike** .35
5. zv. **Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh** .65

Zbrani spisi za mladino (Gangl):

1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti .50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi .50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti .50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti .50

Umetniške knjige s slikami za mladino:

Pepelka; pravljica s slikami 1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami 1.00
Seguljčica; pravljica s slikami 1.00
Trnoljčica, pravljica s slikami 1.00
Knjige za slikanje:
Mladi slikar .75
Slike iz pravljic .75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:
Mlada greda $1.—
Mladi umetnik 1.20
Otroški vrtec 1.20
Za kratek čas 1.20
Zaklad za otroka 1.20

IGRE:

Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj .60
Burke in šaljivi prizori, eno in več dejank .80
Dolina solz. 3. enodejanke: Dva svetova. Dedščina. Trpini 1.00
Dnevnik. Veseloigra v 2 dejanjih. .30
Cyrano de Bergerac. Hoerična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano 1.70
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih .50
Eda, drama v štirih dejanjih .30
Hlapec Jernej, v 9 slikah .50
Krivoprisežnik. Narodna igra s petjem v 3 dejanjih .35
Mati, Meško, tri dejanja .70
Marta, Semenj v Richmondu 4 dejanja .30
Starinarica. Veseloigra v 1 dejanju .30
Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah .30
Sovražnik žensk, enodejanka, .35
Poljub, v dveh dejanjih .30
Tončkove sanje na Miklavšev večer. Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih .60
R. U. R. drama v 3 dejanjih s predigro **(Čapek)** vez. .45
Revizor, 5 dejanj trda vezana .75
Ujetnik carevine, veseloigra v 2 janjih .30
Veronika Deseniška, trda vez. 1.50
Za križ in svobodo, igrokaz v 5 dejanjih .35

Ljudski oder:

3. zv. **Miklova zala, 5 dejanj** .70
4. zv. **Tihotapec, 5 dejanj** .60
5. zv. **Po 12 letih, 4 dejanja** .60

Zbirka ljudskih iger.

3. snopič. **Mlin pod zemljo. Sv. Neža, Sanje** .60
9. snopič. **Na Betlehemskem poljanah. Kazen ne izostane. Očetova kletev, Čašica kave** .30
12. snopič. **Izgubljen sin, V. ječi, pastirici in kralji, Ljudmila, — Planšarica** .30
13. snopič. **Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok** .30
14. snopič. **Junaška deklica. Sv. Boštjan, Materin blagoslov** .30
15. snopič. **Turki pred Dunajem, Fabjola in Neža** .30
20. snopič. **Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka** .30

PESMI IN POEZIJE:

Bob za mladi zob, trda vez. .40
Gregorčič, poezije trda vez. .75
Gregorčičeve zbrane pesmi s sliko .40
Kettejeve poezije trda vez 1.10
Ko so cvele rože, trda vez. .60
Godec; Pored narodnih pravljic o Vrbkem jezeru. (A. Funtek) Trdo vezano .75
Moje obzorje (Gangl) 1.25
Marcic (Gruden) broš. .30
Narodna pesmarica. Zbirka najbolj priljubljenih narodnih in drugih pesmi .40
Prešernove poezije trda vez 1.—
Primorske pesmi (Gruden) vez. .35
Pohorske poti (Glaser) broš. .30
Slutne (Albreht) broš. .30
Pesmi Ivan Zormana. Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi v angleščini 1.25
Slovenska narodna lirika. Poezije .50

Oton Zupančič:

Ciciban, trd. vez .50
Mlada pota, trda vez .50
Sto ugank .50
V zarje Vidove, tr. vez. .90
Vijolica. Pesmi za mladost .60
Zvončki. Zbirka pesmi za slovensko mladino. Trdo vezano .90
Zlatorog, pravljica, trda vez. .60

PESMI Z NOTAMI:

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI:

Priložnostne pesmi (Grum) $1.10
Slovenski akordi (Adamič) I. zv. .75
Slovenski akordi (Adamič) II. zv. .75
Pomladanski odmevi .45
Ameriška slovenska lira (Holmer) 1.50
Orlovske himne (Vodopivec) 1.20
10 moških in mešanih zborov (Adamič) .45
16 jugoslovanskih narodnih pesmi (Adamič) 2. zv. .80
Dvanajst pesmi I. in II. zv. izdala Glasbena Matica .50

MOŠKI ZBORI:

Veseli Bratci (Pahor) .40
Slovenske narodne pesmi (Hubad) izdala Glasbena Matica .40
Trije moški zbori (Pavčič) izdala Glasbena Matica .40
Domovini (Foerster) izdala Glasbena Matica .40
Narodna nagrobnica (Pavčič) .35
Gorski odmevi (Laharnar) 1. zv. .45
Gorski odmevi (Laharnar) 2. zv. .4

SAMOSPEVI:

Pastirica, Kanglica, Snegulčica .45
Nočne pesmi (Adamič) 1.25
Šest pesmi, izdala Glasbena Matica .75
Štirji samospevi, izdala Glasbena Matica .45

MEŠANI ZBORI:

Planinske II. zv. **(Laharnar)** .45
Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica .45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov .45
Jaz bi rad rudečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvospev .20
V pepelnični noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica .75
Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo .20
Kupleti (Grum). Učeni Mihec, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo, 3 zvezki skupaj 1.00
Kuplet Kuza - Mica (Parma) .40
Naši himni (Maroll) dvoglasno s spremljevanjem klavirja .15

PESMARICE GLASBENE MATICE:

1. **Pesmarica,** uredil **Hubad** 2.50
2. **Slovenske narodne pesmi (Bajuk)** .45
3. **Narodne pesmi (Gerbic)** .30
4. **Koroške slovenske narodne pesmi (Svikaršič)** 1., 2. in 3. zv. skupaj 1.00

Slovenske narodne pesmi Benečije (Orel) .45

MALE PESMARICE:

Št. 1. **Srbske narodne himne** .15
Št. 2. **Zrinjski Frankopan** .15
Št. 4. **Pod oknom** .15
Št. 5. **V sladkih sanjah** .15
Št. 6. **Jadransko morje** .15
Št. 7. **Pri oknu sva molče slonela** .15
Št. 8. **Slovo** .15
Št. 9. **Pogled v nedolžno oko** .15
Št. 10 **Na planine** .15
Št. 11. **Zvečer** .15
Št. 12. **Vasovalce** .15
Št. 13. **Podoknica** .15
Narodne pesmi za mladino (Žirovnik) 3 zvezki skupaj .50
Slavček, zbirka solskih pesmi (Medved) .25
Vojaške narodne pesmi (Kori) .30
Narodne vojaške (Ferjančič) .30
Lira, srednješolska 2 zvezka skupaj $2.—

Mešani in moški zbori. (Aljaš) —

3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč .40
5.zvezek: Job; V mraku; Dneva nam pripelji žar; Z vencem tem ovenčam slavo; Triglav .40
6. zvezek: Opomin k veselju; Sveta noč Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo .40
7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo .40
8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zb.); Ti osrečiti jo hoti (moški zb.); Prijatelj in senca (mešan zb.); Stoj, solnčice stoj; Kmetski hiši .40
9. zvezek: Spominčice; Večerni zvon Siroti; Oče večni; Slovenska zemlja; Zimski dan; Večerni zvon; Zdravice. I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone solnce .75

CERKVENE PESMI:

Domači glasi. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.00
12 cerkvenih pesmi za razne prilike cerkvenega leta .50
12. **Tantum Ergo. (Premrl)** .50
Mašne pesmi za mešan zbor. — (Sattner) .50
Slovenska Sv. Maša, za mešan zbor, s spremljavo orgelj .50

10 Evharističnih pesmi za mešan zb. (Foerster) .40
12. Pange Lingua, Tantum Ergo Genitori. (Foerster) .50
12 Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Gerbič) .50
Srce Jezusovo. 21 pesmi na čast Srcu Jezusovem. (F. Kimovec) .50
Slava nebeške kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešani zbor. — Sopran, alt, tenor, bas .40
Hvalite Gospoda vnjegovih svetnikih. 20 pesm na čast svetnikom. (Premrl) .40
10 obhajilmih in 2 v čast presv. Srcu Jezusovemu. (Grum) .35
12 Tantum Ergo (Premrl) .50
Missa in honorem Sanctae Caeciliae. (Foeerster) .50
Missa in honorem St. Josephi (Pogachnik) .40
Missa Brevis et facilis (Sattner) .40
Missa de Angelis (Kimovec) .40
Litanije presv. Srca Jezusovega (Foerster) .40
Oremus pro Pontifice .40
Kyrie .60
K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) .40
Sv. Nikolaj .60

NOTE ZA CITRE:

Buri pridejo, koračnica .25
Slovenski citrar (Wilfan) .25
Safaran. Ruska pesem. — (Wilfan) .25

NOTE ZA TAMBURICE:

Slovenske narodni pesmi za tamburaški zbor in petja. (Bajuk) 1.30
Bom šel na planince. Podpuri slov. nar. pesmi. (Bajuk(1.00
Na Gorenskem je fletno 1.00

NOTE ZA GOSLI:

Narodni zaklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi .50
Uspavanka .25

NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Narodni zaklad. Zbirka slovenskih narodnih pesmi .90
Uspavanka .70

NOTE ZA KLAVIR:

Klavirski album za mladino (Pavčič) 1.00
Tri skladbe za klavir (Adamič) .50
Tri skladbe za klavir (Premrl) .45
Moje sanje .20
Slovenski biseri, narodni potpouri (Jakl) .40
Golden rain (Aletter) .20
Slovenske zdravice (Fleischmann) .20
Oh morski obali. Valček. (Jakl) .40
Pripoznanje. Polka mazurka. — (Jakl) .40
Srčno veselje. Polka franc. — (Jakl) .40
Vesela plesalka. Polka mazurka. (Jakl) .40
Ljubavno blebetanje. Polka mazur. (Jakl.) .40
Zmiraj zvesta, polka, (Jakl) .40
Pozdrav Gorenjskej, valček 1.00
Primorski odmevi. Fantazija. — (Breznik) .50
Orel. Koračnica. (Jakl) .25
Nocturne des Etudiants (Aletter) .20
Mabel. Intermezzo (Aletter) .20
At a Penguins Picnic. Intermezzo (Aletter) .20

RAZGLEDNICE:

Zabavne. Različne, ducat .25
Newyorške. Različne, ducat .25
Velikonočne, božične in novoletne ducat .25
Iz raznih slovenskih krajev, ducat .40
Posamezne po .05
Narodna noša, ducat .40
Posamezne po .05
Planinski pozdravi, ducat .40
posamezne po .05
Importirane prorokovalne karte 1.—

ZEMLJEVIDI:

Zemljevid Jugoslavije .80
Slovenske dežele in Istra .25
Združenih držav veliki .40
Združenih držav, mali .15
Nova Evropa .50
Zemljevidi:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, — vsaki po .25
Zemljevidi:
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po .40
Velika stenska mapa Evrope 2.00
Prorokovalne karte $1.00

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York

Anton Čehov:

DOBRI LJUDJE

V Moskvi je živel Vladimir Semjonič Ljadovskij. Dovršil je na vseučilišču pravoslovne študije in služboval pri železniškem nadzorništvu; toda ako ste ga vprašali, s čim se bavi, so vas njegove velike in bleščeče oči jasno in odkrito pogledale skozi zlati ščipalnik in tih, božajoč, gostoleč bariton vam je odgovoril:

— Bavim se z literaturo.

Ko je dovršil vseučiliške študije, je Vladimir Semponič priobčeval v nekem listu gledališki pregled; nato je prevzel književni oddelek, a čez leto dni je že urejeval v listu vsakotedenski kritični feljton. Iz takega začetka pa še ne sledi, da je bil diletant in da je imelo njegovo pisateljevanje slučajen, prehoden značaj. — Kadar sem videl njegovo lično, suhljato postavico, veliko čelo in dolge lase, kadar sem poslušal njegove besede, se mi je vedno zdelo, da je bilo pisateljstvo, ne glede na to, kaj in kako je pisal, njegova organska lastnost, kakor utripanje srca in da, je že v materinem telesu tičala v njegovem mozgu kal vsega njegovega programa.

To vam je bil pisatelj, ki mu je zelo pristojalo, kadar je govoril: — Ni nas mnogo! — ali — Kaj je življenje brez borbe? Naprej! — dasi se on ni z nikomer boril in nikdar ne korakal naprej. Tudi se ni slabo slišalo, kadar je modroval o idealih. Ob vsaki vseučiliški obletnici se ga je nasrkal do pijanega, pripeval h "Gaudeamusu" in tedaj je njegovo bleščeče, spoteno obličje nekako govorilo: — Poglejte me, pijan sem, popivam!

Vladimir Semjonič je iskreno veroval na svoje pravo do pisateljevanja in na svoj program, ni poznal dvomov in bil na videz zelo zadovoljen sam s seboj. Le enega je žalilo, namreč to, da je imel list, pri katerem je sodeloval, malo naročnikov in ni bil posebno imeniten. Veroval pa je, da se mu prej ali slej posreči dobiti mesto pri obširnem emžurnalu, kjer se razvije in se pokaže — in njegova mala žalost je obledela v sijaju upov.

Ko sem bival pri tem ljubeznivem človeku, sem se seznanil z njegovo rodno sestro, zdravnico Vero Semjonovo. Že prvi trenotek me je presenetila s svojo izmučeno, skrajno bolestno zunanjostjo. Bila je mlada, lepe postave, s pravilnim, nekoliko trdim obrazom, a v primeri z živalnim, elegantnim in zgovornim bratom se je zdela okorna, mrtva, nemikavna in mrka. Njene kretnje, smeh in besede so imele na sebi nekaj trpkega, hladnega, brezčutnega in ona ni ugajala; smatrali so jo za prevzetno, omejeno.

— Moj dragi prijatelj, — mi je često govoril njen brat, vzdihujoč in s pisateljsko gesto gladeč si nazaj lase. — Nikdar ne sodite po zunanjosti. Poglejte to knjigo! Davno je že prečitana, zarumenela in raztrgana, valja se v prahu kakor nepotrebna reč, toda odprite jo in obledeli boste pri tem in zaplakali. Moja sestra je podobna tej knjigi. Odstranite ovoj, zazrite se v dušo in polasti se vas strah. V kakih treh mesecih je Vera toliko prestala, da bi bilo dovolj za vse človeško življenje!

Vladimir Semjonič se je ogledal, me prijel za rokav in pričel šepetati.

— Veste ko je dovršila študije, je iz ljubezni poročila nekega arhitekta. Cela drama! Komaj sta mlada poročenca preživela mesec dni, kar ji umrje mož za legarjem. A to še ni vse! Sama je nalezla bolezen od moža in ko je ozdravela ter izvedela, da ji je mož umrl, je vzela močno dozo morfija. Ako bi ne bilo pomoči tovarišic, bi bila moja. Vera že v raju. Poslušajte, ali ni to drama? In ali moja sestra ni podobna 'ingenue", ki je odigrala že vseh 5 dejanj svojega življenja?

Ko je Vera Semjonova preživela tri nesrečne mesece, se je preselila k bratu. Praktična medicina ji ni ugajala, ni ji zadoščala in jo le morila; ona ni niti napravljala vtisa, da se kaj razume, in nikdar je nisem čul, da bi govorila o čem, kar bi se tikalo njene stroke.

Ostavila je medlemo ter v brezdelici in molčanju, kakor zaprta, povešene glave in mrtvih rok, malomarno in neradostno preživljala svojo mladost. Edino, do česar še ni bila ravnodušna, in kar je sijalo v mrak njenega življenja, je bila navzočnost njenega brata, ki ga je ljubila. Ljubila ga je samega, njegov program, oboževala njegove feljtone, in kadar so jo spraševali, s čim se bavi njen brat, tiho odgovarjala, kakor bi se bala koga zbuditi ali motiti: — On piše. — Kadar je pisal, je navadno sedela poleg njega in ni premaknila pogleda od njegove pišoče roke. Takrat je bila podobna bolni živali, ki se greje na solncu.

Zimskega večera je Vladimir Semjonič sedel doma za mizo in pisal za list kritični podlistek: poleg njega je sedela Vera Semjonovna in kakor navadno, gledala na njegovo pišočo roko. Kritik je pisal hitro, brez popravkov in prenehljajev. Pero je škripalo in sikalo. Na mizi zraven pišoče roke je ležal odprt, komaj razrezar zvezek debelega žurnala.

V njem je bila povest iz kmečkega življenja, podpisana z dvema črkama. Vladimir Semjonič je bil navdušen. Našel je, da avtor prekrasno pripoveduje, da spominja pri popisovanju narave na Turgenjeva, da je iskren in da izborno pozna kmetsko življenje. Kritik sam je poznal kmetsko življenje le iz knjig in po govoriah, toda čustvo in notranje prepričanje sta ga silila, da veruje pisatelju. Prerokoval mu je sijajno bodočnost in ga uverjal, da z veliko nestrpnostjo pričakuje nadaljevanja povesti in drugo.

— Krasna povest! — je izpregovoril, se naslonil na hrbet stola in zamižal. — Ideja je kar najsimpatičnejša!

Vera Semjonova se je ozrla nanj, glasno zazdehala in ga nepričakovano vprašala. Sploh je imela zvečer navado nervozno zdehati in mu dajati kratka, neskladna vprašanja.

— Volodja, — ga je vprašala. — Kaj pomeni "neprotivljenje zlu"

— Neprotivljenje zlu? — jo je vprašal brat in je odprl oči.

— Da. Kako to razumeš?

— Vidiš, draga, to je tako. — Predstavljaj si, da te napadejo tatovi ali razbojniki in te hočejo oropati, a ti, namesto da bi. . . .

— Ne! Označi to logično!

— Logično označiti. . . Hm! . . . No, da. . . je zastal Vladimir Semjonič. — Neprotivljenje zlu izraža brezučestno razmerje do vsega, kar se v nravnosti imenuje zlo.

To rekši se je Vladimir Semjonič nagnil k mizi in se lotil povesti. V tej povesti, ki jo je pisala ženska, se je opisovalo težko stanje dame iz sveta, živeče pod eno streho z ljubimcem in s svojim zakonskim detetom. Semjonič je bil zadovoljen i s simpatično idejo, i s pripovedovanjem i z izvršitvijo. Podavajoč v kratkem vsebino povesti, je izbiral najlepša mesta in jim pristavljal svoje opazke. — Ali ni resnica, kako je to naravno, živo in slikovito! Pisateljica ni le pripovedovalka umetnica, nego tudi fina duševlovka, ki ume gledati v duše svojih oseb. Naj navedem na primer za primer le ta opis duševnega stanja junakinje ob srečanju z možem itd.

— Volodja! — je prekinila Vera Semjonovna njegove kritične izlive. — Čudna misel me muči že od včeraj. Vedno mislim, kaj bi bilo iz nas, ako bi bilo človeško življenje zgrajeno na tem, da bi se zlu ne protivili?

— Najbrž nič. Ako bi se ne protivili zlu, bi dobila volja popolno svobodo, a to bi vodilo, neglede na civilizacijo, do tega, da bi ne ostal na zemlji kamen na kamnu.

— A kaj bi ostalo?

— Bašibozuki in tolerančne hiše. V nastopnem feljtonu napišem kaj o tem. Hvala, da si me spomnila!

Čez teden dni je moj prijatelj ipolnil svojo obljubo. Bil je ravno tisti čas, v letih osemdesetih — ko se je v družbi in časopisju govorilo o neprotivljenju proti zlu, o pravici sodbe kaznovanju, vojni, ko je marsikdo iz naše srede odpustil slugo in se napotil na deželo, orat polje ter se odrekel mestni hrani in poltni ljubezni.

Ko je Vera Semjonova bratov feljton prečitala, je pomislila in komaj vidno stisnila rame.

— Zelo lepo, — je dejala. — Vendar pa mnogočesa ne razumem. Na primer v "Soborjanih" (svečeniki in dijakoni glavne cerkve). Ljeskova je omenjen čudak vrtnar, ki seje za vse, za kupce, berače in tatove. Al postopa razumno?

Po izrazu obličja in po glasu je Vladimir Semjonič sponal, da sestri njegov feljton ni ugajal in prvič v življenju se je ganilo njegovo avtorsko čustvo. Malo razdražen je odvrnil:

— Tatvina je neuravna. Sejati tatovom, pomeni priznati tatovom pravico do obstanka. Kaj bi rekla, ako bi pri izdajanju lista in razdeljevanju oddelkov uvrščal poleg poštenih idej tudi izsiljevalne. Po logiki tega vrtnarja bi moral dati mesto tudi izsiljevalcem in podležem misli, kaj ne?

Vera Semjonovna ni ničesar odgovorila; vstala je izza mize, šla lepo proti divanu in legla.

— Ne vem, ničesar ne vem, — je razmišljeno dejala. — Gotovo imaš prav, a meni se tako zdi in tako čutim, da je v naši borbi z zlom nekaj napačnega, kakor nedokazanega, skritega. Bog ve, morda je naša borba proti zlu le predsodek, ki se je vkoreninil v nas tako globoko, da se ga ne moremo otresti in zato nimamo o njem pravilne sodbe.

— Kaj naj bo to?

— Ne vem, kako naj ti pojasnim. Morda se človek moti, ko misli, da ima dolžnost in pravico boriti se z zlom., kakor se na primer moti, ako misli, da ima srce obliko rdečega asa. Zelo možno je da v boju proti zlu nimamo pravice posluževati se sile, nego nasprotnih sredstev, to se pravi na primer, ako nočeš, da ti ukradejo sliko, ne zapiraj je, temveč jo daj sam.

— Modro, zelo modro! Ako se hočem tedaj oženiti z bogato trgovko, se mora ona, da mi prepreči to podlost, požuriti, da me sama vzame!

Do polnoči sta besedovala brat in sestra, ne da bi drug drugega umela. Ako bi ju poslušal tuj človek, komaj bi razumel, kaj hoče ta ali drugi.

Zvečer sta brat in sestra sedela navadno doma. Znanih družin nista imela, a tudi nista čutila potrebe po znancih. V gledališče sta hodila le k novim uprizoritvam. Koncertov se nista udeleževala, ker nista ljubila godbe.

— Misli, kakor hočeš, — mu je rekla drugi večer Vera Semjonovna. — Zame je vprašanje deloma že rešeno. Globoko sem prepričana, da je boj proti zlu, namerjen meni osebno, popolnoma neosnovan. Hočejo me ubiti? Naj me! Ako bi se branila, ali bi se ubijalce poboljšal? Sedaj imam rešiti še drugo polovico vprašanja. Kako naj nastopam proti zlu, ki je namenjeno mojim bližnjim?

(Konec prihodnjič.)

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštnino vred samo $1.00.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., N. Y. C.

OTVORITEV DVORANE SLAVE

Na newyorški univerzi so z velikimi svečanostmi otvorili takozvano Dvorano Slave, v kateri bodo kipi naših najbolj zaslužnih mož. Slika nam predstavlja štiri trobentačice, ki so vodile parado.

Iz francoske prestolice

Na trgu pred impozantno cerkvijo Svetega Sulpicija, ki se z dvema visokima zvonikoma stasito ozira proko Latinskega okraja in trosi nanj blagoslavljajočo pesem svojih harmonično ubranih zvonov, se je razgibalo zadnje dni kričeče življenje . . . Sicer dokaj mirni trg med lepim božjim hramom, v katerih sta se v davnih dneh sestajala zamenita krasotica Manon Lescaut in njen ljubimec des Grieux, in med magistratom VI. okraja, je nepričakovano čudežno oživel. Kar čez noč je iz tlaka izrastlo srednjeveško mestece, krog in krog opasano z nepremakljivim zidovjem (iz platna in lesa, seveda), ki iz njega mole zobčasti stolpiči: Foire Saint Germain, tradicionalni pariški semenj.

Reči moram, da je to ena najzanimivejših in najprijetnejših prireditev, kar se mjih letos videl v Parizu.

Že koj ob vratih, ko se vstaviš, pa ne samo zato, ker moraš plačati vstopnino, ampak zastran ljube radovednosti in zanimivosti, ki jo že precej od kraja vžge in zbudi v tebi pogled na srednjeveški vhod v mesto, na mogočne, z rezbarijami okrašene duri, na stražo, ki se s sulico in nočno laterno oborožena sprehaja med obiskovalci, in na mestnega čuvarja, ki v kostimu iz daljnega veka neumiljeno trobi v strašno dolgo fanfaro raz bližnji stražarski stolp. Napihuje se in trobi, vabi in trobenta, kliče in razgraja: Le noter, le noter, da boste vidili življenje nekdanjih dobrih, davnih časov! . . .

In res, že tisti hip nisi več v Parizu, ampak na semanji dan v pravem srednjeveškem mestecu, kjer ti edino gneča moderno opremljenih ljudi, ki se s tabo vred prerivajo po tesnih uličicah in čudi, samo čudi in zija, kvari popolno iluzijo, malne moti, mogočni utis. Toda pustimo vsakdanjo množico in poglejmo raje starodavno mesto krog nas.

Same lične, ozke, pritlikave hiše. Raz nizka okna padajo slapovi pisanih nageljev, tupatam pokuka preko njih drobna glavica s starodavno avbo ali nekakšnim visokim svilenim škrnicljem, ki mu od čipkaste osi vise široki, pestri, vabljivi trakovi. Kako so bila včasih dekleta fletno opravljena! Kako krasne, bogate, divne noše. Tisto-le tam poglej, mar ni imenitna? Kako dolge goste, temne kite ji padajo na prsi, utesjene v vse tlobarvni jopič, ki se okrog vratu peni v bele valove starih vezenin. In široko krilo z dolgo vlečko se tako spreminjasto sveti v majskem solncu. Prav zares: Včasih je lustno bilo, zdej pa nič več tako. A seveda ne samo zbog ženskih noš in dolgih las, ki jih zdaj — namreč las — tako malo vidiš v Parizu.

V vsaki hišici nekaj prodajajo in tisti "nekaj" je v stari francoščini in v prikupni, skrbno začrtani pisavi razložen na izvesni tabli, ki je z urezljanimi, starodavnimi kljukami pritrjena nad prodajalnico. Trgujejo pa tudi večinoma res s starinami. Vsega si lahko nakupiš, kar bi rad postavil v starinsko sobo, bakroreze, slike, kohinjsko posodo, staro opravo, nakit, tisoč drobnarij in tako dalje . . . Vse prodajalke in vsi prodajalci nosijo srednjeveško nošo, kar posebno zgledno poděrtuje to vilo posrečeno fata-morgano davne dobe.

Na malem trgu sredi mestca, ob vodnjaku, razkazuje popotni komedijant svojo bogato, nezaslišano, vse prekašajočo umetnost. Nosi širok klobuk davnih časov, pisano suknjo, kričečo, barvasto majo in tesne "artistične" hlače iz trikoja. Star je že in bore malo kunštov zna, a ljudje mu ploskajo in mečejo novce na preprogo, na kateri se je priletni saltimbanque ravnokar prekuvaval in lovil žoge. V ozračju starodavnega življenja, ki ga pričarajo obiskovalcu starke, kostimi in starinska roba, sem se ob tem komedijantu spomnil na žonglerja "Naše ljube gospe", ki ga je po srednjeveški zgodbi tako mojstrsko opisal Anatole France in s časom operne muzike ovekovečil Masenet . . .

Glavno atrakcijo (da govorim moderno) te prireditve pa tvori posebno gledališče pod milim nebom, pred cerkvenim vratmi, kjer neka popotna družba jako imenitno vprizarja stare misterije, tabarihade, moralitete in farse: zgodbo o čebru, Cyranove drznosti, Igro gubcev, Ancassin in Nicolette in tako dalje.

Tisti dan, ko sem se jaz preselil za par ur v srečni srednji vek, so dajali ravno zanimivi "Misterij sedmih grehov." In reči moram, da se jim je stvar zelo posrečila. Pod širokimi cerkvenimi vratmi je bil po srednjeveški šegi improviziran oder: na levi strani "peklo in njegove grozovitosti," to je kulisa, predstavljajoča ogromno, grozno pošast, z režeče odprtim gobcem, vhodom v kraj škripanja z zobmi in večnega pogubljenja: na sredi enostavna vrata in pred njimi nekaj trave in cvetic: zemlja in njene pasti; na desni strani pa svetle duri in na njih tablica "nebo in njegove radosti."

Nastopil je najprej zbor menihov in nun ter zapel nekakšen uvod in razlago dejanja misterija: "Vi si, ki tod mimo greste, ustavite se in poslušajte!"

Nato je izza zemeljske kulise prilezel krasen srednjeveški mladenič in sredi rož sladko zadremal. Toda, koliko izkušnjav se ga je lotilo! Sedem grehov povrsti je grozansko napadlo njegovo nedolžnost in neizkušenost. In kako mikavni i lepi, privlačni in mnogobetajoči so bili grehi. Bože, v kakšnih kostimih, vse seveda v stilu srednjega veka. Ko bi se mladenič ravno udal vsem sedmerim grehom naenkrat, nastopi blesteči angel Gabrijel, božji odposlanec, in ga reši iz pogubnih kremljev napuha, skoposti, sladkostrastja, nevoščljivosti, požrešnosti, jeze in lenobe. H koncu je zapel še zbor pobožno popevko . . . Jaz pa sem jo mahnil v srednjeveško krčmo pri Marijolani in se s kupico bordojca zavaroval proti hudobnemu duhu in njegovemu napuhu. Bog ve, če bi prišel mene tudi rešit bojeviti sveti Gabrijel . . .

Še to-le moram povedati danes: če je bilo v davni dobi res tako fletno kot danes na saint-germainskem semnju, nam je vsem sočasnikom lahko bridko žal, da nismo prišli par sto let preje na svet . . Zakaj pa? Zato, prav zato in zadadi tega . . . Ka kdor hoče še bolj natanko vedeti, naj pride kar takoj v Pariz, ker bodo čudežno srednjeveško mestece koncem tega meseca že podrli. Škoda, škoda . . .

IZ KITAJSKE PRESTOLICE

Sijaj starega Pekinga, "prepovedanega mesta" in prestolice ogromne kitajske države, v kateri so bili zbrani vsi čudeži več tisoč let starega kitajskega carstva, so ugasli.

Cesarske palače, v katere je smela redkokdaj stopiti človeš. noga, zavzemajo velikansko površje in so praveato mesto v milijonskem mestu. Danes so zapuščene. Vsakdo jih lahko vidi, ako plača malenkostno vstopnino. Najsijajneje opremljeni prostori so danes deloma preurejeni v urade republikanskih uradnikov. Radovedneži hodijo po prostranih dvoriščih, si ogledajo zaprte palače in prihajajo do prepričanja, da je vse na svetu minljivo. Odkar je zapustil zadnji kitajski cesar Esuan Tung s svojo mlado ženo in z vsem dvorom kot begunec palačo svojih očetov, so začele stavbe propadati. Svetli rdeči zidovi, ki so do pred kratkim obdajali prepovedano mesto, so porušeni. Opeka je bila prodana na javni dražbi in na tako dobljenih prostorih so se nastanile majhne trgovine. Mladega cesarja, ki ne želi drugega, kot da ga puste v miru, zasledujejo radikalci, ki zahtevajo njegovo smrt, češ da bo vedno središče gibanja za vstanovitev tisočletne monarhije.

Kakor poročajo iz Pekinga, je vložila cesarska rodbina pri vrhovnem sodišču v Pekingu tožbo za povrnitev imovine, ki so jo odnesle čete maršala Fenga za zasedbe prepovedanega mesta. Predsednik vrhovnega sodišča, bivši ministrski predsednik republike Vang Tasije, je odgodil razpravo, ker da je vprašanje preobširno in prezamotano, da bi takoj mogel podati razsodbo. Cesarska dvojica, ki so ji odnesli vsa dragocena oblačila, se mora zadovoljiti z navadno obleko. Sedaj se je obrnila do zvestega služabnika v Šangaju s prošnjo, naj kupi zanjo v Tsientsinu, ki je pod japonskim gospodstvom, majhno vilo, kjer bi mogla nemoteno živeti.

Ponesrečen vlom v trafiko v Šelenburgovi ulici.

V noči 22. maja je pre dpoštô stoječi stražnik slišal v Šelenburgovi ulici zažvenketati šipo ter pobitel tja in videl, kako beži proti Wolfovi ulici neki mož. Začel se je lov ter sta dva stražnika ujela bežečega šele na Vodnikovem trgu. Bil je to brezposelni, delomržni in tuji lastnini nevaren kovaški pomočnik Fr. Toni. Obsojen je bil na dva in pol meseca zapora in na povrnitev škode za razbito šipo.

Arabci in stremljenje židov v Palestini.

Pri angleškem državnem tajniku za kolonije se je zglasila te dni deputacija odličnih Arabcev, ki ga je opozorila, da postja položaj v Palestini zelo resen. — Balfourjeva izjava o "židovski narodni domovini" pomeni kruto zalitev in napad na Arabce. — Prebivalci Palestine žele, da se jih smatra v njihovi deželi kot domačine, ne pa kot tujce. Državni tajnik je odgovoril deputaciji, da je bojazen Arabcev neupravičena in pretirana. O kaki nevarnosti, da bi židi številčno prekosili Arabce, sploh ne more biti govora. Leta 1920 je bilo v Palestini 673.000 prebivalstva, in od teh samo 55.000 židov, letos pa 806.000 med njimi 108.000 židov.

Vsled mnogobrojne udeležbe na našem prvem izletu in vsled splošne zahteve rojakov, priredimo

18. julija t. l.

II. SKUPNI IZLET V JUGOSLAVIJO

in sicer s parnikom

PARIS

ki je Slovencem tako zelo priljubljen.

Potnike bo dočakal v Havre naš uradnik in jih spremljal do Ljubljane ter pazil na vso prtljago.

Kdor se želi udeležiti tega izleta, naj se čimpreje priglasi; vsi potniki bodo nastanjeni v kabinah po 2 in 4 skupaj.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

ANTHONY BIRK
HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR
Prevzamem vsako v to stroko spadajoče delo.
ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.
359 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Telephone: Jefferson 6253

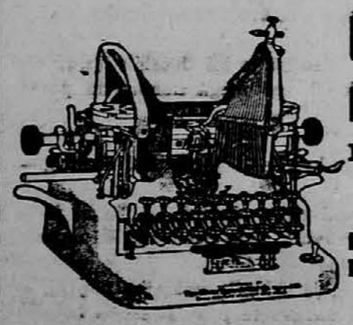

Posebna ponudba našim čitateljem
Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" $20.
S strešico za slovenske črke, č, š, ž — $25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York, N. Y

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

44 (Nadaljevanje.)

Torej njen načrt se je popolnoma izjalovil vsled trmoglavosti te otročje stare babure, ki ne zna drugega kot kremžiti se.

Lepo je pričela pojasnjevati teti, da bi uboga žena inšpektorja rada kaj zaslužila postrani ter v ta namen prevzele službo bolniške strežnice. — S tem pa je posegla naravnost v sršenovo gnezdo.

Kot blazna se je vedla ta starka! Ne more pogrešati svoje Margarete in umrla bi od hrepenenja po ljubi deklici! Nobenih tujih obrazov ne more videti več krog sebe in teh par dni življenja, ki so ji še ostali, hoče preživeti v družbi Margarete! — Smešno! Noben dojenček se ne cmeri na tak način kot ta starka z belimi lasmi.

Joried ni več vedela, kaj naj napravi od razburjenja in jeze. Kje je ostala Margareta tako dolgo? Kaj ima opraviti toliko časa na vrtu? Ali se je mogoče sestala z baronom?

Pozvonila je in Friderik se je prikazal.

— Ali ste videli gospoda barona v parku? Ali je izvedel za bolezen tete? — je vprašala tako mirno kot je pač mogla.

— Gospod poročnik je bil zraven, ko sem obvestil sestro Margareto.

— Dobro.

To je rekla Joried skoro hripavo, se obrnila zopet proti oknu in Friderik je odšel.

Grofica se je zaničljivo nasmehnila. Hitro sta se našla. To je bilo čedno razkritje! Ali je žrtvovala grofica Joried dva meseca svojega življenja v tej puščvi, da postane priča, kako ji bo bolniška strežnica v zadnjem trenutku iztrgala plen?

Ne, gotovo ne! Ni zaman hči svojega očeta, diplomata, ki se ne ustraši nobenega sredstva, kadar hoče doseči svoj cilj.

Joried je zrla naravnost predse.

Ona bo postala gospodarica velikega posestva, — za vsako ceno.

Temne, usodepolne misli so se ji podile po glavi, — nova misel se ji je pojavila v glavi. S sovražnim pogledom se je obrnila proti bolniški sobi ter zamrmrala:

— Sama si hotela to! — Kar se bo zgodilo, pripiši svoji lastni trmoglavosti, gospa teta!

*

Medtem pa se je izprehajal Maurus po vrtu, zatopljen v globoke misli. V roki je držal rdečo rožo ter več kot enkrat vsrkal njen opojni duh.

Margareta Utenska!

Ali ga je veselilo, da prihaja iz tako dobre, stare družine?

Ali se mu je zdela raditega lepša in boljša?

Gotovo ne.

Maurus ni bil malenkosten in ozkosrčen, a bil je vzgojen v principijih svojega stanu, da se namreč enako najboljše druži z enakim.

Nobena ošabnost ni, če ostane človek zvest ozračju, v katero spada. Vsak človek stremi rajše navzgor, kot pa navzdol — in to je povsem človeško in razumljivo. Moškega le veseli, če sme zreti k svoji ljubljeni navgor in ne navzdol.

K svoji ljubljeni?

Maurus je še bolj odločno zmajal z glavo ter se skrivnostno nasmehnil.

Ali se mu je zmedlo? Kakšne misli so se ga lotevale, — njega, resnega, trezno mislečega človeka?

Margareta Utenska!

Res je sicer, da mu ni še nikdar nobena mlada deklica tako dobro ugajala in da se ni še nikdar pečal z nobeno toliko v svojih mislih kot ž njo.

Njena mična podoba ga je obkrožala izza prvega trenutka, ko jo je zagledal ter ga ni več zapustila.

Ali je res ona ista, za katero je toliko let hranil svoje nedotaknjeno srce?

Že ob misli na to mu je postalo tako gorko, da je snel klobuk, globoko vzdihnil ter se obrnil proti oknu, za katerim se je postava mlade deklice sklanjala nad bolnico.

Kakšen čar, kakšna moč tiči za moškega v sliki take usmiljene mlade ženske!

Z blestečimi očmi in ves vshičen je pritisnil Maurus rdečo rožo na svoji ustnici.

Zdelo se mu je kot da ga je objela mehka, gorka in duhteča roka, ki ga ziblje semintja ter mu kaže breg poln paradiške sreče kat ga ni še nikdar videl niti v sanjah. Maurus se je dal nesti od valov ter si ni prizadeval dospeti na ta breg.

Prepustil je usodi, če naj doseže ta breg ali ne.

Ali ljubi Margareto?

Ne, ne ljubi je še kot mora ljubiti mož, ki hoče napraviti žensko za bistvo celega svojega življenja, vendar pa ga mika in on se voljno udaja njenemu čaru.

Tako nastopa jutranja zarja pred solncem — in v njegovem srcu je bilo svetlo in jasno, kot da vstaja v njem, počasi a zmagoslavno, solnce ljubezni.

*

Mladi baron je že dva dni sam obedoval.

Grofica Perpignau se je dala privesti, oblečena v okusno jutranjo obleko na teraso ter je naprosila svojega sorodnika, naj ji dela družbo za nekaj časa.

Kramljala sta in igrala. Maurus je bil dvorljiv in viteški kot ponavadi, čeprav ni mogel skriti gotovega nemira in gotove nestrpnosti.

Margarete ni več videl.

— Uboga teta je res slabša, kaj ne — je vprašal skrbno. — Rad bi jo enkrat obiskal . . .

— Ne, nikakor ne, — je odvrnila Joried. — To bi jo še bolj razburjalo. Nič več ne spi. Zdravnik ji je predpisal že najmočnejšo dozo, a ta ne upliva več in vsled tega je njeno stanje seveda strašno. Razventega, — in Joried se je sklonila nekoliko naprej, — sem mnenja, da ne razume sestra Margareta prav posebno bolniške postrežbe. — Odkar je tukaj, je postala bolnica dosti slabša.

Maurus je hitro dvignil glavo ter se pozorno ozrl v govornico.

— Ali res? — To se mi zdi malo vrjetno. Sestra Margareta se mi zdi ideal diakonistinje in da zna dobro streči teti, je razvidno iz tega, da visi bolnica na njej z veliko ljubeznijo. Nikdo ne zahteva od strežnice zdravniške znanosti in bolezen tete je neozdravljiva.

Joried je spretno obrnila takoj plašč po vetru.

(Dalje prihodnjič.)

ANGLEŠKA IGRAŁKA TENISA

COPYRIGHT KEYSTONE VIEW CO. NEW YORK

V kratkem bo dospela v Združene države Miss Kathleen McKane, ki je najboljša angleška igralka tenisa.

Ivo Šorli.

Galvanizator

Trg Podbrežje vendar ni tako neznaten, da bi ga bil prihod novega avskultanta spravil s tira. Še glavarji in sodni predstojniki so se vrstili brez posebnih potresov. Toda so na svetu ljudje, ki prihrujejo kakor burja, razvihrajo zrak, premečejo in pometejo vse pred seboj — ljudje, ki so tako kdo, da niti najmanj ni važno, kaj da so.

Ako pa pravimo, da je spravil avskultant Podbrežje iz tira in zbudi metafora v vas spomin na vlak, si nikakor ne mislite, da je bilo Podbrežje v teku. Podbrežje doslej še nikoli ni teklo. Podbrežje je stalo — stalo že od pamtiveka. Seveda bolj v smislu kakor stoji gnila voda. Ali je to z redkimi izjemami usoda vseh trgov in bi bilo škoda govoriti o tem. Da Bog Podbrežju ni poslal avskultanta Kotana, najbrže tudi nihče ne bi se ga spomnil, razen morda vsaka tri leta v dopisu: — Gospodična Mira je bila izvrstna Micika, samo v drugem dejanju bi si želeli nekoliko več temperamenta; Janez gospoda Goričarja je pokazal, da sme naš oder od njega pričakovati še marsikaj. —

Prvi pa je, ki je občutil, dasi prej neprijetno občutil, oživljajočo moč novega avskultanta, je bil uprav njegov predstojnik, sodni svetnik Grižaj. Težki mož je nehote vstal, ko se je prikazal v vratih njegove uradne sobe kodrolas, vitek mladenič v tako čudovito elegantni obleki, da bi bil človek v njem pričakoval koncipijenta iz mesta — saj je došla baš te dni takšna gosposka tožba — morebiti še novega koncipista pri glavarstvu, celo zavarovalnega agenta na življenje, a nikoli lastnega avskultanta. Pepelnata obleka na en sam gumb, svetle rokavice, svetla srajca z metuljem, čevlji pa tako strahovito ostri na koncu, da je prišlo starcu samo na um: — Joj, to bodo pa šimi, o katerih zaduje čase toliko govore! — In je potem, še vedno se, loveč, osebno spremil došlega k drugemu sodniku in ostalim uradnikom. Ko je odprl v čumnato, ki je bila določena za avskultanta, je prvič spoznal vso njeno bornost in tiho ukazal slugi, naj vsaj gugasto pisalno mizo nadomesti z boljšo iz glavne pisarne, a nadoficijalu je pošepetal, čim je oni odšel, da si poišče stanovanje: — Upajmo, da nismo napravili le preveč neugodnega vtisa nanj! — in je bilo komaj polovica njegove ironije res pristne.

— Taka luknja je torej to Podbrežje, — se je prestrašil Kotan. Sedel je zvečer z odvetnikom Levičnikom, kancelistom Juričem in evidenčnim podporočnikom Zarnikom pri Orožnu, prvi hiši od kolodvora, ki je zunaj nad vrati z velikimi črkami trdila, da je hotel in to trditev podpirala še s cenami.

— Kam zahajajo pa drugi? — je vprašal trojico.

— Vsi doma.

— Kaj — vsi doma? Glavar, komisar, svetnik, še en odvetnik, notar, dva zdravnika, učiteljstvo, toliko referentov in drugih uradnikov — vse doma?

— Vse doma. Ako je včasih kaka prireditev, jih sicer večina prileze na dan, a zdi se, da jim je ljubše, ako jih nič ne moti.

— Kaj pa ženske? Nič lepih deklet, mladih žena?

— O, teh pa na kupe! — se je nenadoma razvnel Levičnik. — Mislim, da sploh ni kraja s tem številom prebivalstva, ki bi jih imel toliko, osobito lepih gospa. Notarka je naravnost fenomenalna krasotica; potem žena okrajnega zdravnika, davčnoga upravitelja, trgovca Jelinčiča in veleposestnika Smodeja, šolskega nadzornika, inženjerja — same čedne živalice; še glavarica in svetnica sta greha vredni, čeprav bolj v letih.

— In tičijo tudi vedno doma?

— Kam pa hočejo? Tu ni navade, da bi ženske zahajale v gostilno; saj so vesele, da so dedci nehali. Pred leti namreč, ko je živel še stari zdravnik Jeraj, so strašansko krokali in je bilo Podbrežje naravnost razupito.

— Saj tudi ni treba, da bi popivali, — se je razburil Kotan. — Prirejajo se izleti, pikniki, tupatam kak ples! Čakajte, gospoda preden preteče mesec dni, bo banda galvanizirana. — Ostali so mu voščili srečo, a vsi so zelo nezaupno zmajali z glavami.

Kotan je počakal samo, da je priel za njim kovčeg, potem pa šel na delo. Svečano obleko nase, cilinder v roke, pa od hiše do hiše kjer je bilo le količkaj bolj veljavnega. Sodni svetnik, ki je prosil za avskultanta kajpak radi preobilice dela, se mu je tretji dan upal opomniti, da doslej ni še nihče naredil toliko posetov, a on ga je ljubeznivo potolažil, da je to odvisno od vzgoje; dočim je novemu prijatelju Levičniku pomežknil, da si trške dame že mencajo oči, je potrkal s kazalcem po mizi. "Ženska vsaka rada živi, a ko je zbujena, zbudi še moža."

In res se je naslednjo nedeljo ob dveh popoldne zbiralo pred Orožnovim hotelom vse, kar je v Podbrežju kaj štelo. Kotan pa je stopal naproti, stiskal roke, se zahvaljeval, kakor da je domačin ki sprejema povabljene goste.

Za današnji sprehod je bila določena prelepa vas Ledina z dvema zvonikoma in dalče slovečo gostilno. Že krasni spomladanski dan, potem še dober prigrizek in izvrstna kapljica, vse je družbo razvnelo, da je bil na povratku sleherni z vso dušo klarinet, fagot, bas ali kar mu je določil nedosežni voditelj, pa je še debeli gospod svetnik za zadnjo vrsto kot boben navdušeno ropjotal.

Kotan je nalašč skrbel, da so se še za časa vrnili v trg in spravil je vso družbo še k Orožnu. — Tam je vstal in vzneseno priporočal, naj ta izlet ni zadnji in naj tako krasna družba ne razpade. V ta namen je predlagal dvakrat na teden večerne sestanke z damami. — Te pa naj za to ne bodo preveč trde, ako kdo med gospodi tudi vmes za kake pol urice pogleda k nam ubogim samcem. Osebno jamčim, da bodo najpozneje ob enajstih vsi doma; kajti nam ni za pijančevanje po starih običajih, ampak samo za gojitev lepe družabnosti. —

In odsihmal ni sedelo pri Orožnu nikoli manj od desetih gostov za skupne sestanke pa je bila dokaj obširna sobana komaj dovolj. Kajti čudno se je zdelo, ako je manjkala celo katera izmed starejših dam. Ah. Kotan je znal z vsemi le preveč lepo! Ako so se bala, da se bo oprijel bolj prelestne notarke ali hudo koketne sodnice, če ne celo svetnice, so kmalu z radostjo opazile, da deli svoje ljubeznivosti na vse strani in ni bilo pravega povoda niti za zavist. Da še potem, ko je prva glavarica, a takoj nato notarka povabila lepega častilca na večerjo, se niso preveč razburjale ampak rajše posnemale njun zgled. In kakor da so se tudi one navzele taktnosti občževanega mladeniča: razdelile so si dneve skoro sporazumno in nobena ga ni ugrabila splošnosti večkrat, nego se je dalo prenesti brez nevolje.

Pač pa je to pogosto avskultantovo izostajanje od večernega omizja sprva nekoliko jezilo gospode. Saj so začeli to neredno. in skraja skoro utrudljivo življenje uprav zbog njega. No, deloma iz ponosa, deloma iz spoznanaj, da gre tudi brez njega, s ose zbirali še vedno vsi.

Nenadoma se je zgodilo, da je zmanjkalo Kotana celo take dni, ko je bilo gotovo, da ni nikamor povabljen. To je seveda moralo vzbuditi razne sume. . .

Ali, ah, premajhno je bilo njegovo torišče, da naposled ne bi se zvedelo: ta večer je baje kar slučajno prišel mimo kontrolorjevih, pa ga je gospa povabila na čaj, dočim ej sedel mož pri Orožnu: drugič so ga videli smukniti iz notarjeve vile, tik preden se je vrnil gospod; tretjič je izginila prav taka postava in ob enaki uri pri vratih gospoda sodnika — da ga zasačiš pa prav vsekakor, niti ni ogoče, še manj pa treba.

In tako je često nenadoma obšla tega in onega zakonskega moža pri Orožnu neprijetna misel, ako je vnovič ostal prazen Kotanov stol. . . Tem bolj, ko stražiti ženske spet ne moreš, ker bi te kmalu imeli, zakaj si zvečer ne upaš več izpod strehe, ako si že začel.

Tisti dan pa je moral začeti z neslanimi opazkami še zavistni Levičnik! Ko je prišel šolski nadzornik šele ob devetih in vprašal po avskultantu, je lopov naslonil glavo v obe roke, gledal nekaj časa v mizo, potem pa skoraj zašepetal: — Pst, gospodje, meni se zdi, da slišim rogove rasti — može z rastlinjaki, potipajte se!

Sicer so se gospodje dovtipu glasno zasmejali in se potem še nekaj časa navidezno brezskrbno pomenkovali; ali ko je že ob poldesetih vstal notar, češ, da je truden, so se naglo dvignili tudi ostali.

Najbližje do doma je imel notar, čigar vila je stala že v samem drevoredu. Oj, ampak ali se ne svetlika tako prijazno izza zaves prav v balkonski sobi mila lučka? Ni ga pa deteta v Podbrežju, ki bi ne vedelo, da je tu soba samo za sprejem in da bo gospa notarka, ako je sama, to uro prav gotovo že v spalnici ali največ v kuhinji. . .

Sicer ni spregovoril nihče besede, a mislili so vsi isto. In zato se je gospod notar zelo naglo poslovil.

Dve, tri minute vse tiho. Nenadoma se gori na stežaj odpro balkonska vrata. — Fantje! Brat moje žene, gospod Cigoj je prišel: Izvolite na čašo vina k meni!

— Koga kličeš? — je vprašal debel glas za njim.

— Dečke, s katerimi sem bil pri Orožnu. Mislil sem, da še niso tako daleč, oziroma da čakajo spodaj. Lahko jim je žal! — je odgovoril notar in se obrnil v sobo.

— Prijatelji, jaz se odzovem. — je zdajci zašepetal v senci za prvim kostanjem Levičnik. — Cigoj je zabaven človek in notar da nocoj najboljšega na mizo! Porečemo, da smo ga slišali klicati in se vrnili.

— Ne, jaz nikakor ne morem. Res sem truden, — je odgovoril davkar. Za njim so bili preveč trudni vsi.

— A, da, gospodje, vi morate iti pogledat, kako je doma! — se je zarežal Levičnik. — No, meni hvala Bogu, ni treba! Pa lahko noč in dobro opravite!

*

Baje je tisti večer našel avskultanta pri sebi gospod okrajni zdravnik. Pa ni bilo niti prave opravičbe za nastop. Mož je zadel s hišnimi vrati ob prazno konzervno škatlo, in ko je stopil v jedilnico, mu je gospa pojasnila vasovalčevo navzočnost na najnedolžnejši način.

*

Kakor si družbo skupaj spravil tako si jo s temi zaplotniškimi večernimi poseti razbil, — je srdito očital Kotanu dr. Levičnik kakih štirinajst dni pozneje, ko sta sama obsedela pri Orožnu. — Pa jo spet oživi, ako moreš!

— Hvala! — se je nakremžil oni. — Meni je sedaj odveč. Da sede gospodje soprogi v gostilni, je treba samo dotlej, dokler trajajo pogajanja in še niso določene modalitete.

SAMO 6 DNI PREKO

s ogromnimi parniki na olje

FRANCE — 19. junija

PARIS — 27. JUNIJA.

Havre — Pariško pristanišče.

Kabine tretjega razreda s umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

French Line

19 STATE ST., NEW YORK

ali lokalni agentje.

Kretanje parnikov - Shipping News

13. junija:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Rotterdam: Orbita, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen; Conte Rosso, Genoa.

16. junija:
Relinace, Cherbourg, Hambrug; — Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen.

17. junija:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

18. junija:
Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.

20. junija:
Olympic, Cherbourg; France, Havre; Orca, Cherbourg; America, Cherbourg, Bremen; Volendam, Rotterdam; Duilio, Genoa.

24. junija:
Mauretania, Cherbourg.

25. junija:
Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Deutschland, Boulogne, Hamburg; Bremen, Bremen.

27. junija:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Minnekahda, Boulogne; Andania, Cherbourg, Hamburg; Conte Verde, Genoa.

30. junija:
Pres. Wilson, Trst; s tem parnikom po spremljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

1. julija:
Aquitania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Pres. Harding, Bremen.

2. julija:
Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.

3. julija:
Majestic, Cherbourg.

4. julija:
Leviathan, Cherbourg.

6. julija:
De Grasse, Havre.

7. julija:
Columbus, Cherbourg, Bremen; Lapland, Cherbourg.

8. julija:
Berengaria, Cherbourg; George Washington, Bremen.

9. julija:
Cleveland, Hamburg.

11. julija:
Olympic, Cherbourg; France, Havre; Rotterdam, Rotterdam; Orbita, Hamburg.

14. julija:
Reliance, Hamburg.

16. julija:
Rochambeau, Havre; Mauretania, Cherbourg; Republic, Bremen; Sierra Ventana, Hamburg.

18. julija:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg.

21. julija:
Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

22. julija:
America, Bremen.

23. julija:
Belgenland, Cherbourg; Albert Ballin, Hamburg.

25. julija:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Orduna, Hamburg.

28. julija:
Resolute, Hamburg; Bremen, Bremen.

29. julija:
Aquitania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.

30. julija:
Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.

V Slavoniji love ribe po gozdih.

V okolici Osijeka je Drava nedavno močno narasla ter poplavila velike komplekse. Ker je Drava v zadnjih dneh nagloma padla, so v preplavljenih gozdovih nastale velike mlake, v katerih mrgoli raznih rib. Največ se nahaja v takih mlakah karpov, med kateromi so eksemplari težki po 10 do 20 kilogramov. Prebivalci poplavljenih krajev pridno love ribe ter jih vozijo v Osijek na trg.

Kje se nahaja MARIJA KOPAČ, omožena Babnik, doma v Medvodah. Pred 12. leti je bila v Clevelandu. Prosim rojake, če kdo kaj ve o njej, da mi javi, ali naj se pa sama oglasi na naslov: Fany Widmar, Židovska steza 6, Ljubljana, Jugoslavija. (2x 11,12)

SANTAL MIDY — PREHLAD MEHURJA

MOŠKI! Zaščitite se proti nalezenju

SANYKIT

Nabavite si najboljšo zaščit PREPREČBA za MOŠKE Velika tubašče. Kit (4's) $1 Vsi lekarnarji ali San-Y-Kit Dept: B 82 Beekman St., New York Pišite za okrožnico.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Trojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Še nekaj iztisov —

Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne slike in razne druge zanimivosti.

Stane 40 centov.

Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street
New York